

2017-054

Archeologienota Sint-Baafs-Vijve Leiestraat

Verslag van Resultaten

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUAETHEM

10-6-2017

Titel: Archeologienota Sint-Baafs-Vijve Leiestraat

Erkend archeoloog: Maarten Bracke, OE/ERK/Archeoloog/2015/00036

Auteurs: Bert Acke, Maarten Bracke, Kris Van Quaethem

Projectcode bureauonderzoek: 2017D87

Intern projectnummer: 2017.054

Locatiegegevens: West-Vlaanderen, Sint-Baafs-Vijve (Wielsbeke), Leiestraat

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: X: 80705 en Y: 178139 ; X: 81036 en Y: 178331

Kadastergegevens: Wielsbeke, afdeling 1, sectie C, nrs. 101R2, 101S2, 109R, 109T (partim) en Wielsbeke afdeling 3 (Sint-Baafs-Vijve), sectie B, nrs. 337W, 650C, 650B (partim), 338A en 338B (zie figuur 1 en 6)

Topografische kaart: zie figuur 4, 5

Betrokken actoren: Bert Acke (assistent-archeoloog), Maarten Bracke (erkend archeoloog), Kris Van Quaethem (assistent-archeoloog) en Luc Taelman (contactpersoon initiatiefnemer)

Wetenschappelijke advisering: /

Plaats en datum: Zelzate, 10/06/2017

© Acke & Bracke bvba, Leegstraat 170, 9060 Zelzate. De auteurs aanvaarden geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden vervaelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de auteurs.

1. INLEIDING	4
1.1. WETTELIJK KADER	4
1.2. ONDERZOEKSOPDRACHT	4
1.2.1. VRAAGSTELLING	4
1.2.2. RANDVOORWAARDEN	4
1.3. WERKWIJZE EN STRATEGIE	5
1.3.1. MOTIVERING ONDERZOEKSSTRATEGIE	5
1.3.2. ORGANISATIE VAN HET VOORONDERZOEK	6
1.3.3. ADVIES SPECIALISTEN	6
1.3.4. WETENSCHAPPELIJKE ADVISERING	6
1.3.5. SELECTIE BRONNEN	6
2. BUREAUONDERZOEK	7
2.1. HUIDIGE TOESTAND	7
2.2. GEPLANDE WERKEN	9
2.3. LANDSCHAPPELIJKE LIGGING	10
2.3.1. TOPOGRAFISCHE SITUERING	10
2.3.2. LANDSCHAPPELIJKE SITUERING	12
2.3.3. BODEMKUNDIGE SITUERING	14
2.3.4. GEOLOGISCHE SITUERING	15
2.4. HISTORISCHE SITUERING	18
2.5. ARCHEOLOGISCHE SITUERING	27
3. SYNTHESE	29
3.1. ARCHEOLOGISCH VERWACHTINGSPATROON	29
3.2. AFWEGING VERDER VOORONDERZOEK	29
3.3. VERDER VOORONDERZOEK ZONDER INGREEP IN DE BODEM	30
3.4. VERDER VOORONDERZOEK MET INGREEP IN DE BODEM	31
3.5. BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN	32
4. SAMENVATTING	34
5. BIBLIOGRAFIE	36
6. BIJLAGES	37

1. Inleiding

1.1. Wettelijk kader

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Sint-Baafs-Vijve (Wielsbeke) Leiestraat waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

1.2. Onderzoeksopdracht

1.2.1. Vraagstelling

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?
- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?
- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?
- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?
- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?
- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

1.2.2. Randvoorwaarden

Niet van toepassing.

1.3. Werkwijze en strategie

1.3.1. Motivering onderzoeksstrategie

In het bureauonderzoek wordt een zo duidelijk mogelijk beeld gevormd van de huidige archeologische, historische en landschappelijke informatie van het projectgebied en diens omgeving. Deze gegevens worden vergeleken met de geplande werken en de hiermee gepaarde gaande verstoringen en vergravingen in de bodem. Het uiteindelijke doel is het bepalen of verder archeologisch onderzoek al dan niet aangewezen is.

Informatie over de afbakening van het plangebied en de geplande werkzaamheden werd aangeleverd via de initiatiefnemer door middel van ontwerpplannen en via mondelinge of schriftelijke communicatie. Om een zicht te krijgen op de huidige archeologische kennis van het plangebied, de directe omgeving en van Sint-Baafs-Vijve in het algemeen werd de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) geraadpleegd.¹ Deze online databank is uitsluitend toegankelijk voor geregistreerde gebruikers (hoofdzakelijk archeologen). Aanvullend werden verschillende historische kaarten geraadpleegd via Geopunt², de centrale toegangspoort tot geografische overheidsinformatie, en via Cartesius³, een databank die kaarten bundelt van het Nationaal Geografisch Instituut (NGI), de Koninklijke Bibliotheek, het Rijksarchief, lokale archieven en het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika. Aansluitend hierbij werden ook verschillende luchtfoto's bekeken die genomen zijn sinds de jaren '70 van vorige eeuw. Op het kaartmateriaal en de luchtfoto's werd het plangebied geprojecteerd, om zodoende een duidelijk beeld te krijgen van het landgebruik gedurende de laatste eeuwen. Geopunt leverde ook verschillende kaarten op die betrekking hebben tot de landschappelijke en bodemkundige ligging van het gebied. Een kadasterplan dat beschikbaar is via de GRB-kaart op Geopunt werd vergeleken met hetgene dat beschikbaar is via de CadGIS Viewer van de Federale Overheid.⁴ Een topografische kaart werd verkregen via het NGI.⁵

Op basis van dit onderzoek en het raadplegen van bovenvermelde bronnen kan een antwoord gegeven worden op de vooropgestelde onderzoeksvragen.

¹ <https://cai.onroenderfgoed.be/>

² <http://www.geopunt.be/kaart>

³ <http://www.cartesius.be/CartesiusPortal/>

⁴ <http://ccff02.minfin.fgov.be/cadgisweb/>

⁵ <http://www.ngi.be/topomapviewer/>

1.3.2. Organisatie van het vooronderzoek

In eerste instantie wordt gestart met het bureauonderzoek waarbij de diverse beschikbare bronnen geraadpleegd worden. Daarnaast wordt in detail bekeken wat de huidige toestand is van het plangebied en worden de geplande werkzaamheden onder de loep genomen. Op basis van deze gegevens samen wordt afgetoetst of ten eerste verder vooronderzoek noodzakelijk is en ten tweede welke onderzoekstappen er eventueel genomen moeten worden.

1.3.3. Advies specialisten

Niet van toepassing.

1.3.4. Wetenschappelijke advisering

Niet van toepassing.

1.3.5. Selectie bronnen

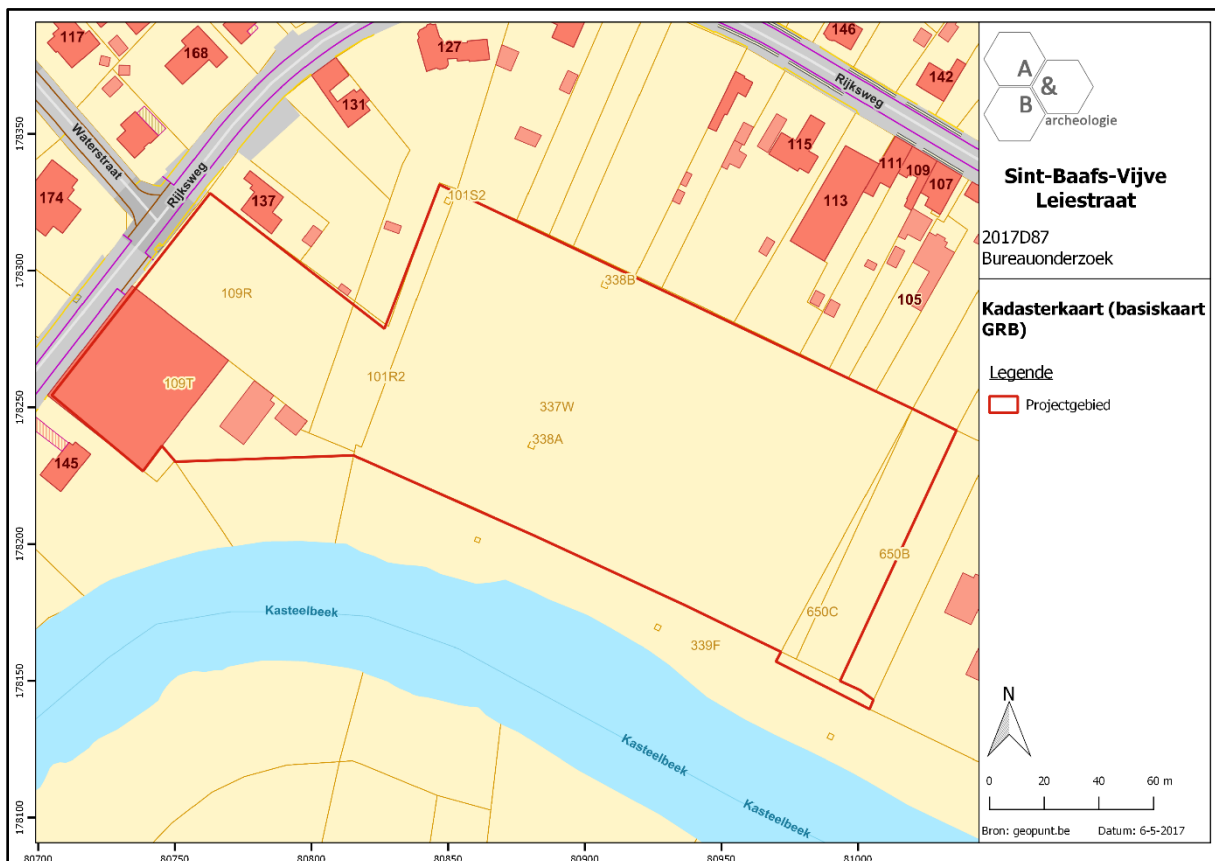
De gebruikte bronnen zijn beschreven onder 1.3.1. De bronnen daaronder vermeld waren afdoende om een gedegen advies te geven voor een verder archeologisch traject. Bijkomend archiefonderzoek werd, gezien de ligging van de site in een landelijke gemeente, niet opportuun geacht.

2. Bureauonderzoek

2.1. Huidige toestand

Het terrein (ca. 28 388m²) bevindt zich tussen de Rijksweg en de Kasteelbeek te Sint-Baafs-Vijve (Wielsbeke). Langs noord- en noordwestzijde wordt het plangebied begrensd door tuinen van woningen, in het westen grenst het plangebied aan de Rijksweg. Aanpalend aan het oosten van het plangebied is een recente verkaveling gesitueerd die nog in volle ontwikkeling is.

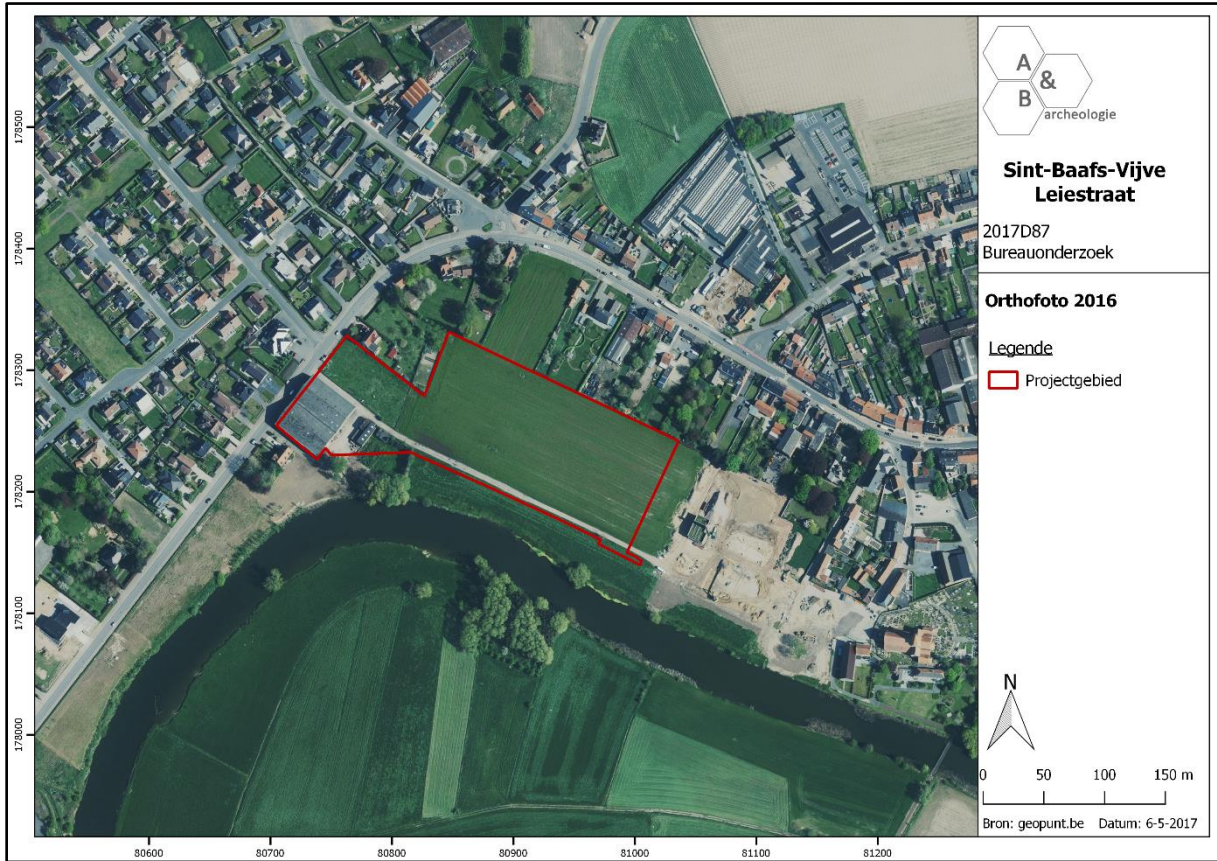
Momenteel bestaat het overgrote deel van het plangebied uit akkerland. De percelen palend aan de Rijksweg zijn bebouwd met twee vlasschuren en een oude vlasroterij (vastgesteld bouwkundig erfgoed, zie verder)⁶. Het perceel waarop de gebouwen gelegen zijn, zou als stort in gebruik geweest zijn⁷, en is nu begroeid. Het perceel in het noordwesten, eveneens palend aan de Rijksweg, is als weiland in gebruik. Aan de zuidelijke grens van het akkerland bevindt zich een aarden weg, die uitkomt aan de Rijksweg en de scheiding vormt tussen de bebouwde percelen en het weiland.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be).

⁶ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED: *Vlasfabriek Arthur Lambrecht, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/89501> (geraadpleegd op 11 mei 2017).

⁷ Bron: initiatiefnemer

Figuur 2 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

2.2. Geplande werken

De geplande werken omvatten in eerste instantie het slopen van de oude vlasfabriek. Nadien zal het terrein verkaveld worden waarbij diverse woonkavels, appartementen, wegenis, nutsvoorzieningen en rioleringen voorzien zullen worden. Op het moment van schrijven is het exacte ontwerpplan nog niet concreet. Er wordt echter wel een verbindingsweg aangelegd vanuit de Rijksweg naar de wegenis van de aanpalende verkaveling ten oosten van het plangebied die op zijn beurt aansluit op de Leiestraat. De zone tussen het plangebied en de Kasteelbeek zal niet betrokken worden in de verkaveling, maar behouden blijven als natuurgebied (voor het meest westwaartse perceel) en als groenzone.

Er kan verwacht worden dat de geplande werken het volledige bodemarchief zullen verstoren binnen het plangebied. De zuidwestelijke hoek van het terrein is echter mogelijk reeds verstoord door de vlasschuren en vlasroterij, en het gebruik als gemeentelijk stort.

Figuur 3 Geplande toestand van verkaveling (bron: initiatiefnemer).

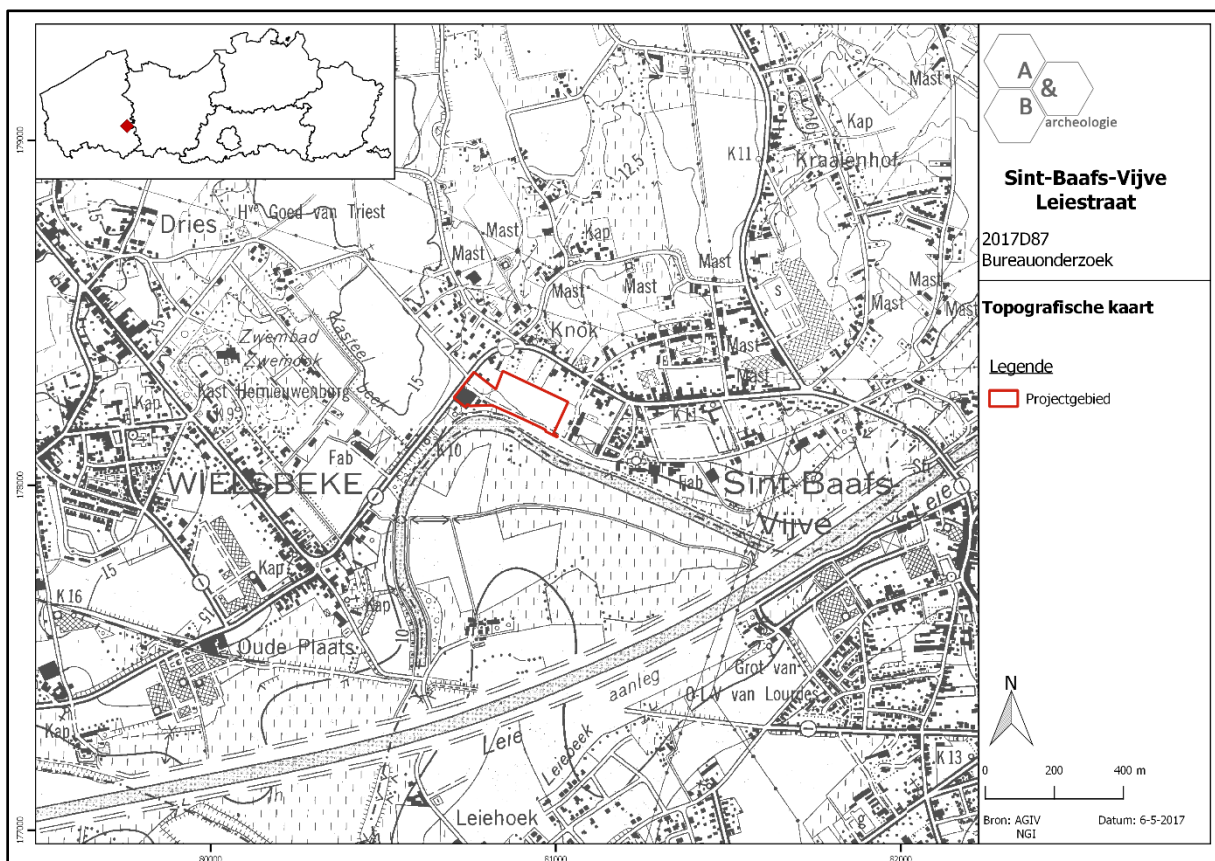
2.3. Landschappelijke ligging

2.3.1. Topografische situering

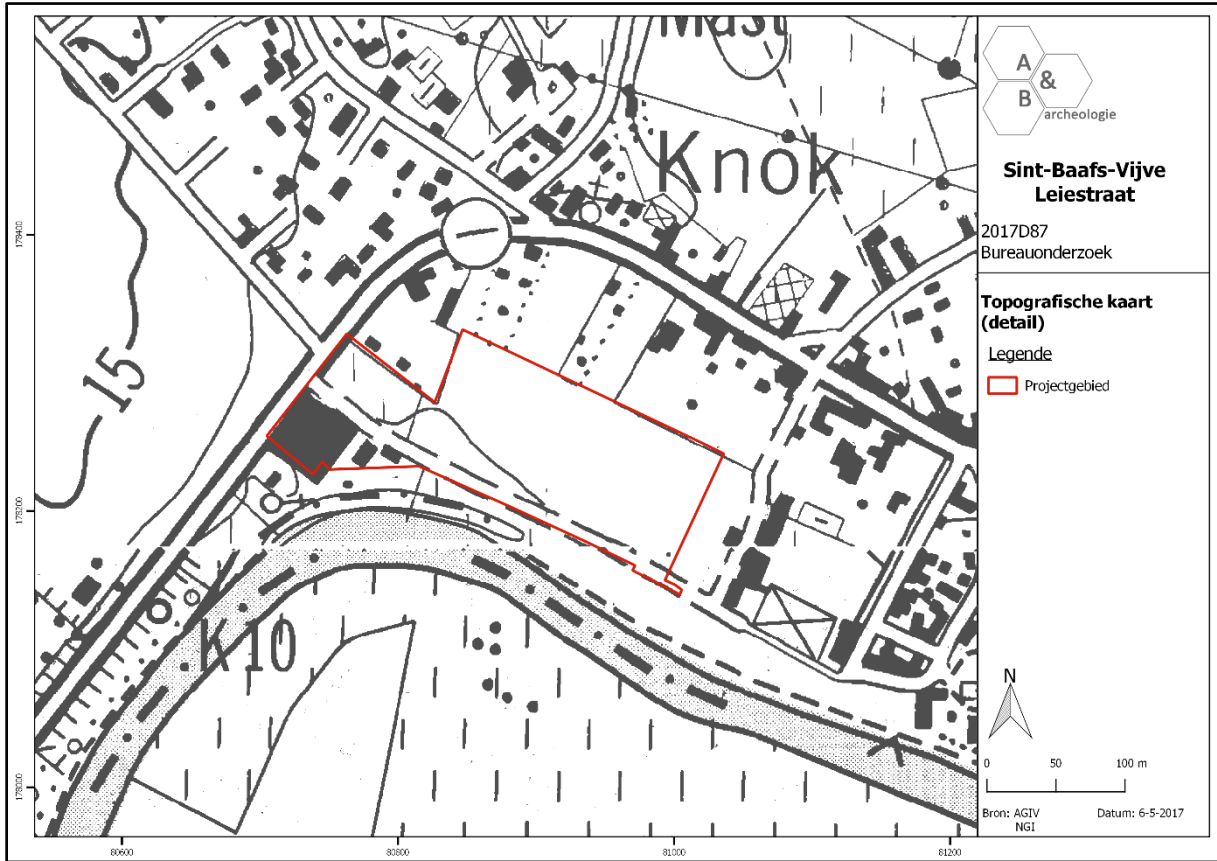
Het projectgebied bevindt zich in de West-Vlaamse gemeente Wielsbeke, meer bepaald in de deelgemeente Sint-Baafs-Vijve. Aangrenzende gemeenten van Sint-Baafs-Vijve zijn Markegem (Dentergem) in het noorden, Wakken (Dentergem) en Zulte in het oosten, Sint-Eloois-Vijve (Waregem) in het zuiden, Wielsbeke in het westen en Oostrozebeke in het noordwesten. De dorpskern is aan de linkeroever van een oude Leie-arm gelegen.

Het plangebied (ca. 28 388m²) bevindt zich onmiddellijk ten westen van de dorpskern van Sint-Baafs-Vijve, en ligt net ten noorden van de oude Leie-arm. Het plangebied wordt begrensd door de Rijksweg in het westen. Ten noorden bevinden zich tuinen van woningen die aan de Rijksweg grenzen. Kadastraal gezien zijn de percelen die deel uitmaken van het plangebied terug te vinden onder Wielsbeke, afdeling 1, sectie C, nrs. 101R2, 101S2, 109R, 109T (partim) en Wielsbeke afdeling 3 (Sint-Baafs-Vijve), sectie B, nrs. 337W, 650C, 650B (partim), 338A en 338B.

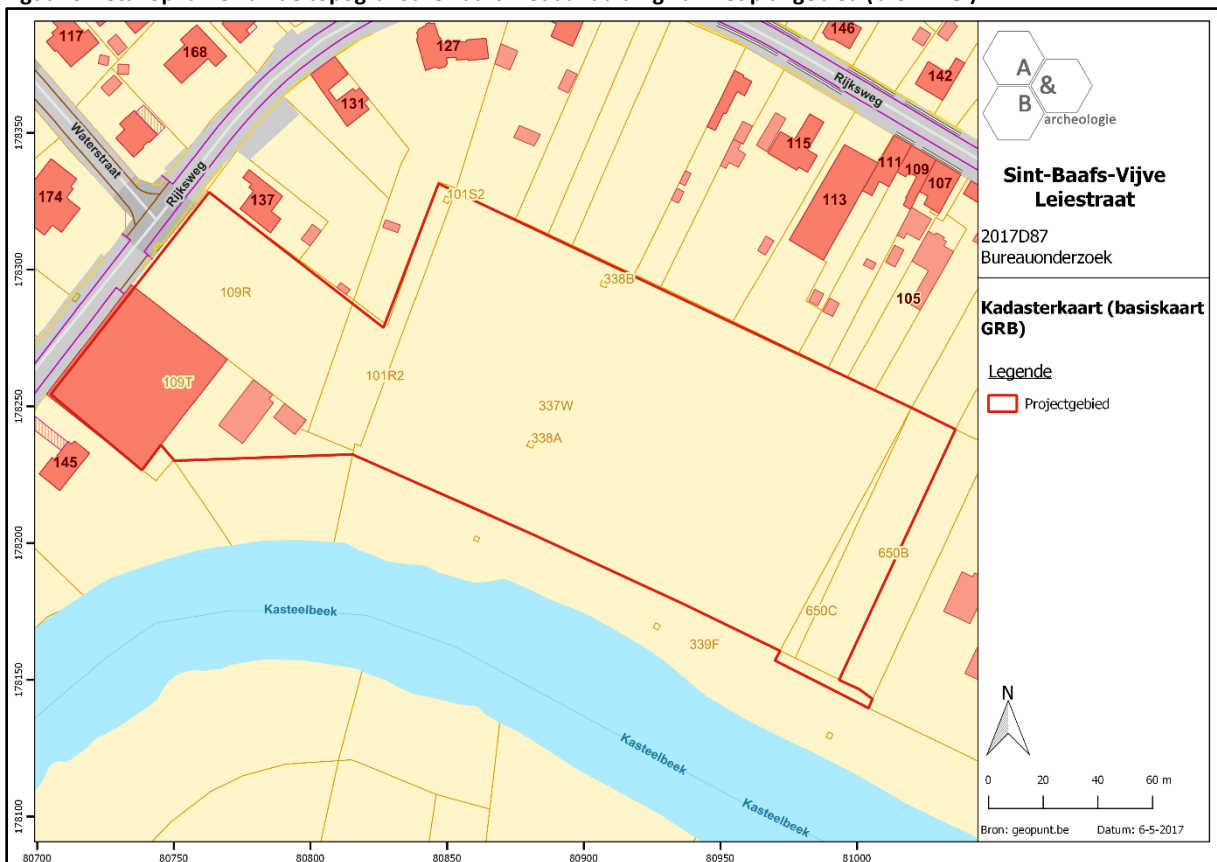
Op de bodemgebruikskaart van 2001 staat het gebied grotendeels gekarteerd als akkerland. Het westelijk deel, waar bebouwing aanwezig is, is als bebouwd aangegeven. Een kleine zone in het noordwesten van het terrein is als alluviaal weiland gekarteerd. Dit komt in grote mate overeen met het huidige gebruik, zoals hierboven omschreven.

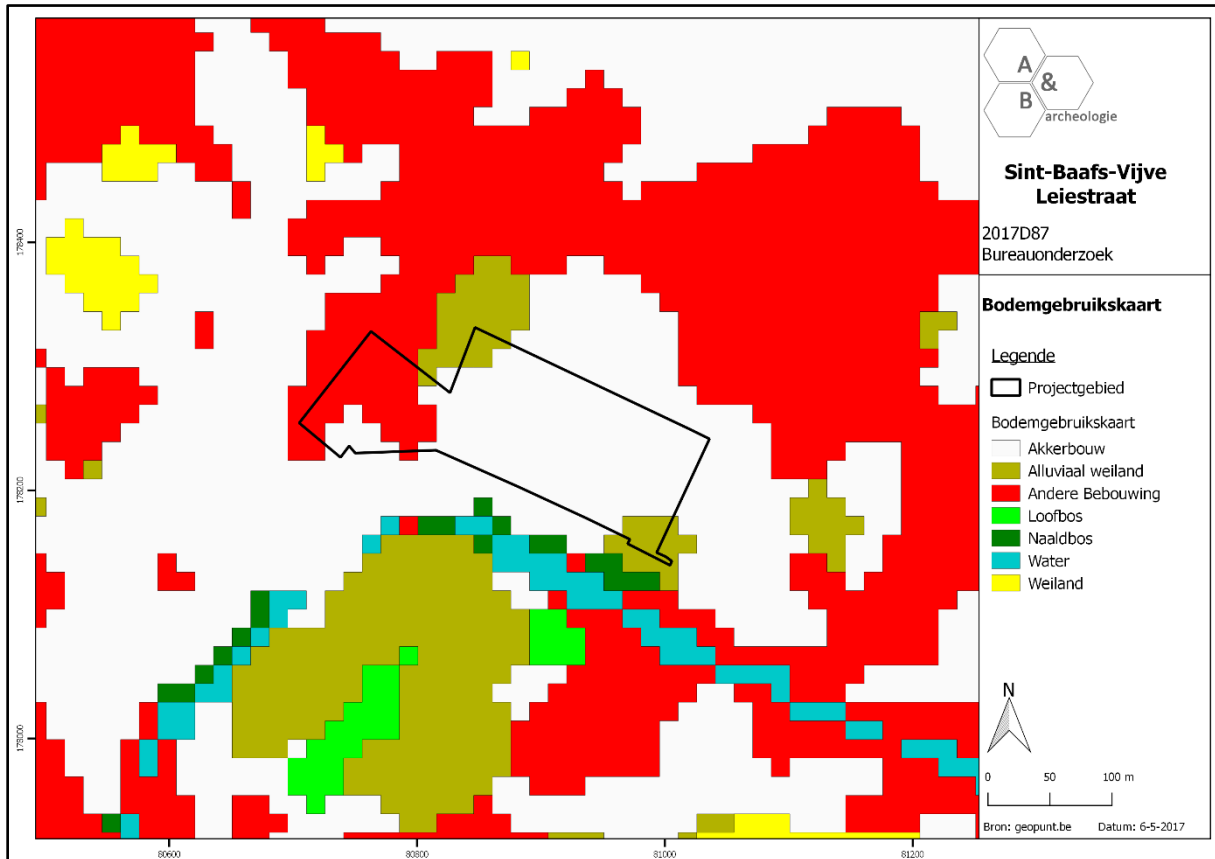
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI).

Figuur 6 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be)

Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikskarta met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be).

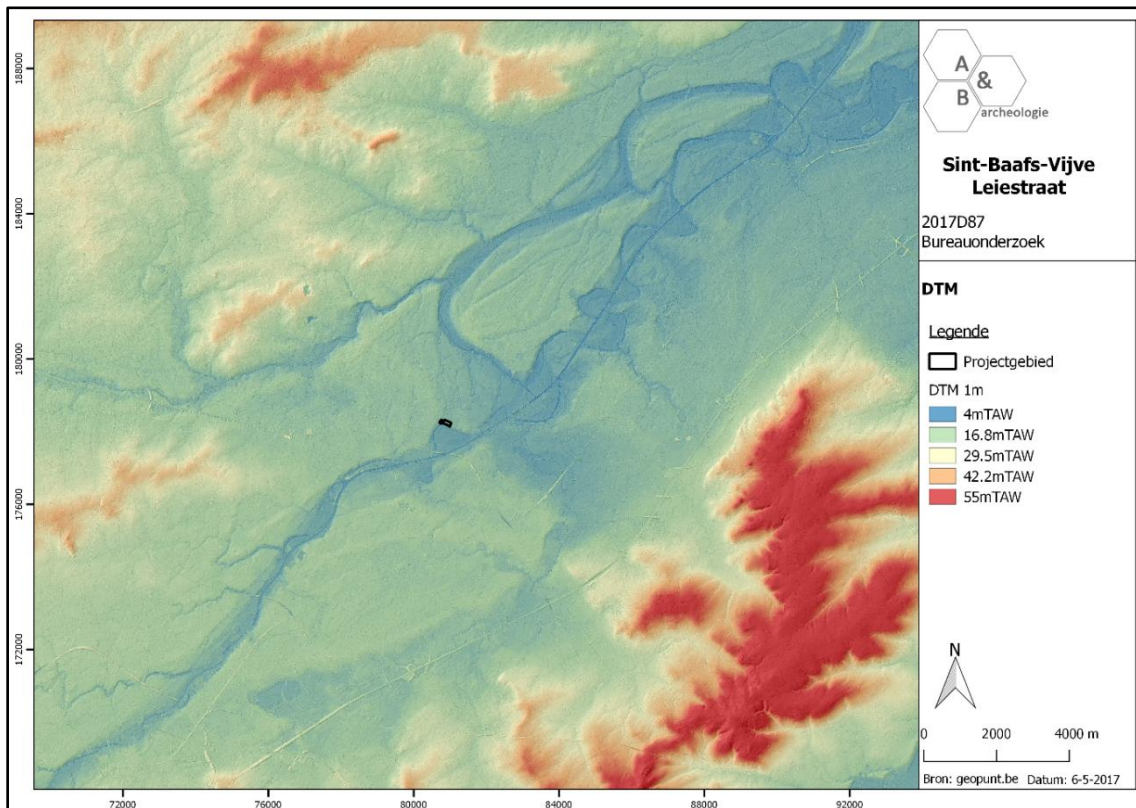
2.3.2. Landschappelijke situering

Landschappelijk behoort Sint-Baafs-Vijve zowel tot de alluviale Leievlaakte als de uitlopers van het zandlemige Land van Roeselare-Kortrijk (Hoogland van Hulste). Het grondgebied wordt gekenmerkt door een zwak golvend reliëf met hoogtes tussen +9mTAW en +16mTAW. De hoogst gelegen zones situeren zich ten noorden en noordwesten van het dorpscentrum (nabij Nieuwbrug en Abele). Het reliëf helt licht af naar het zuiden, richting de Leievallei, en naar het oosten naar het dal van de Mandel en Mandelbeek.⁸

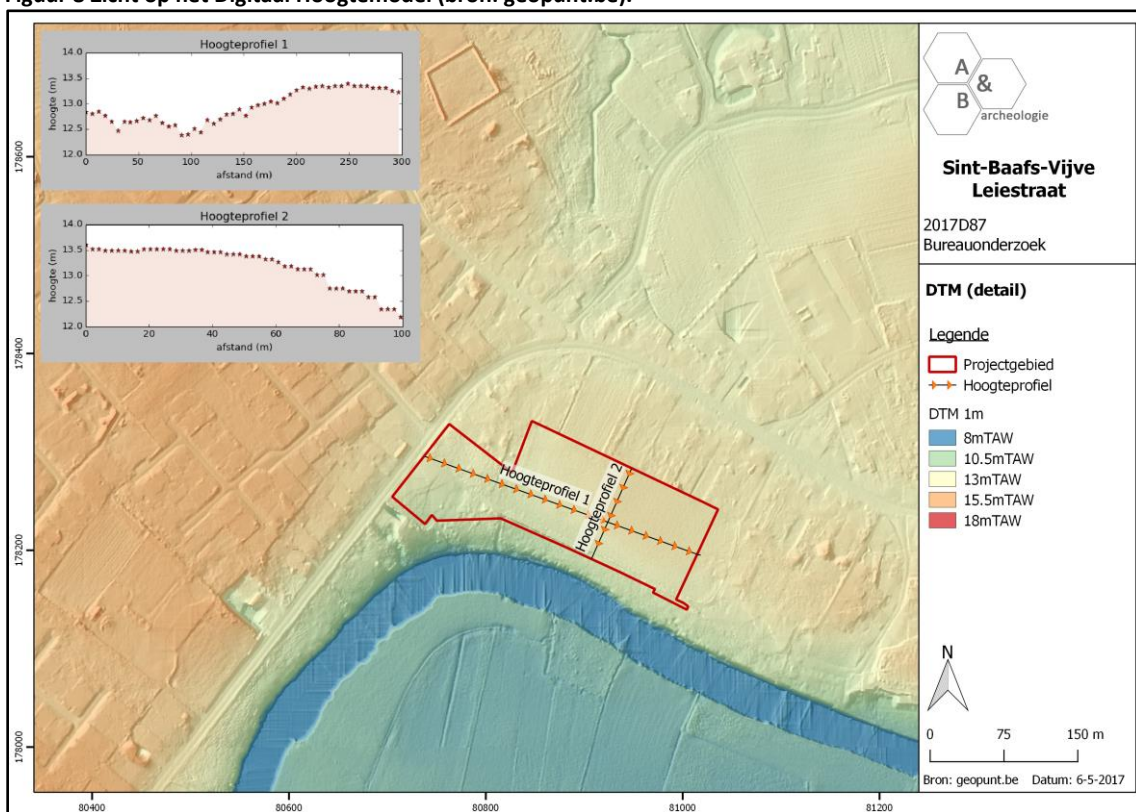
Het plangebied is nabij de Leievlaakte gesitueerd, en bevindt zich net ten noorden van de Kasteelbeek, een oude Leie-arm. Het peil ter hoogte van het plangebied bevindt zich algemeen tussen +12,1 en +13,5m TAW. Er werden twee hoogteprofielen bepaald. Hoogteprofiel 2 toont dat het plangebied gestaag afhelt naar de oude Leie-arm toe, waarbij het verval ca. 1,4m bedraagt. Hoogteprofiel 1 toont dat het oostelijk deel van het plangebied ca. 1m hoger gelegen is dan het westelijk deel.

⁸ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Sint-Baafs-Vijve, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122145> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

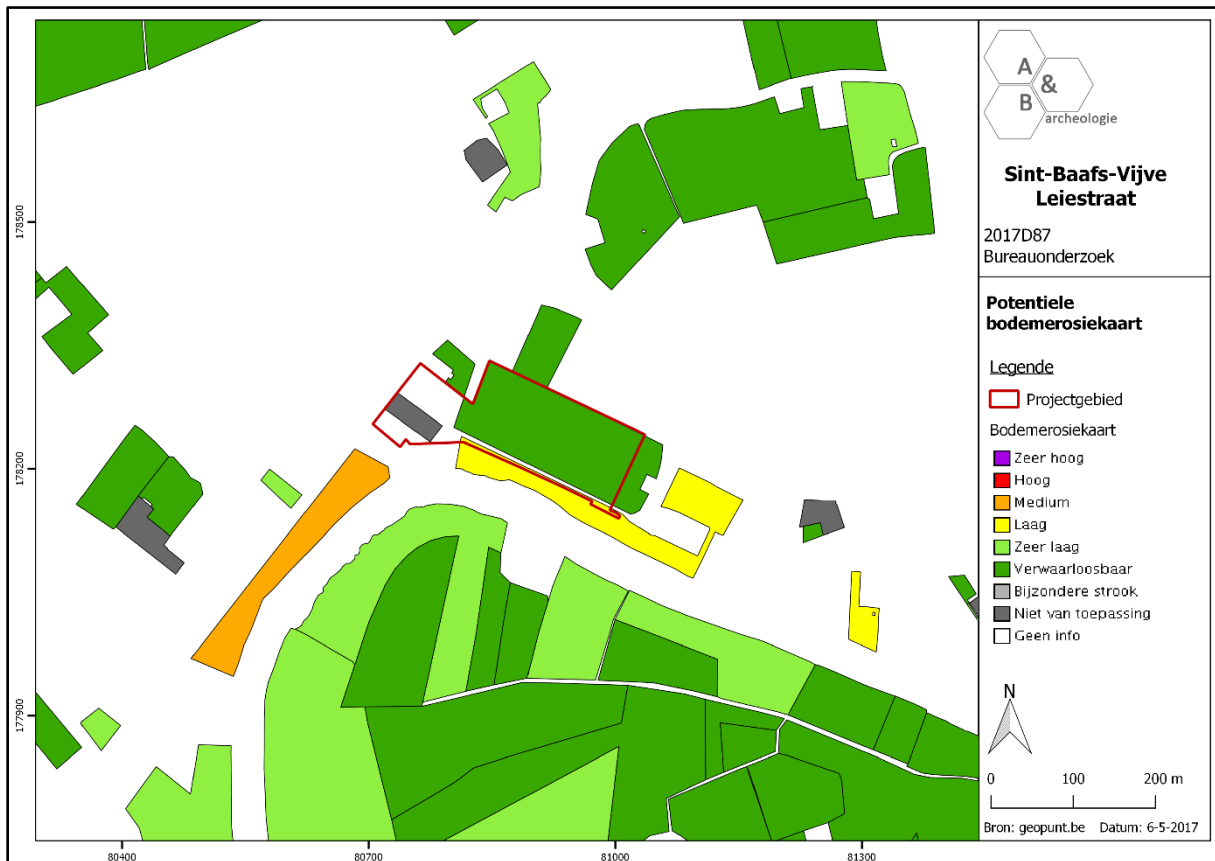
De potentiële bodemerosiekaart geeft een verwaarloosbaar erosiepotentieel aan. De zone tussen het plangebied en de Leie kent een sterker hoogteverval waardoor het erosiepotentieel iets groter is ('laag').

Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).

Figuur 9 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel met de twee hoogteprofielen (bron: geopunt.be, AGIV).

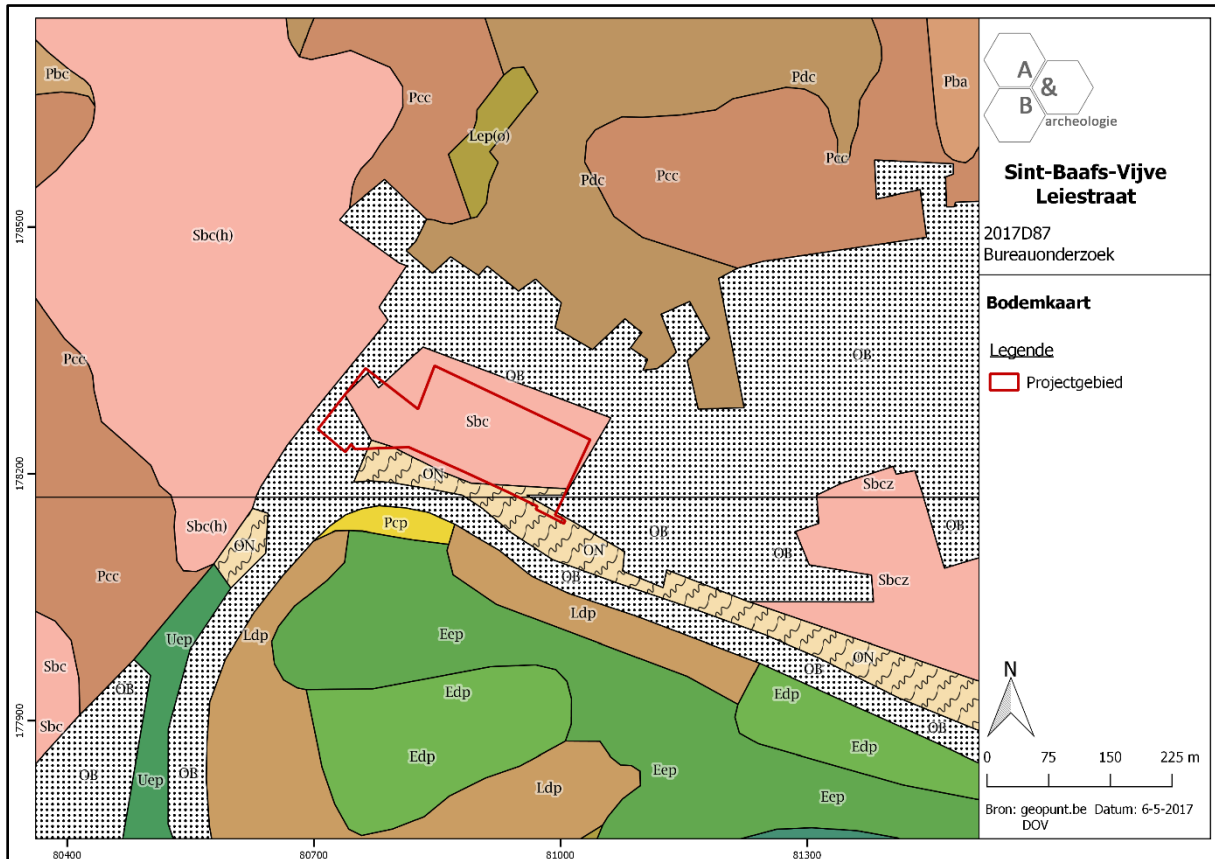
Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).

2.3.3. Bodemkundige situering

Op de bodemkaart is het plangebied voornamelijk als Sbc gekarteerd. Een kleine zone is als opgehoogde gronden (ON) weergegeven, daarnaast is ook een klein deel als bebouwd (OB) weergegeven.

Sbc bodems zijn droge, niet gleyige lemige zandbodems met sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont. De donker grijsbruine bouwvoor is ongeveer 25cm dik en rust op een gedeeltelijk opgeloste textuur B horizont van 30-40cm dik met aanwezigheid van ijzerconcreties (Prepodzol). Roestverschijnselen beginnen tussen 90 en 120cm diepte. Deze bodems zijn te droog in de zomer en gevoelig voor verstuing. Ze zijn matig geschikt voor weinig eisende teelten, weinig geschikt voor weiland, maar geschikt voor intensieve groenteteelt (en zeer geschikt voor aspergeteelt). Traditioneel werden op deze gronden vooral rogge, haver en aardappelen geteeld. Heden zijn deze zomergraangewassen grotendeels vervangen door maïsteelt.⁹

⁹ VAN RANST, SYS 2000

Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).

2.3.4. Geologische situering

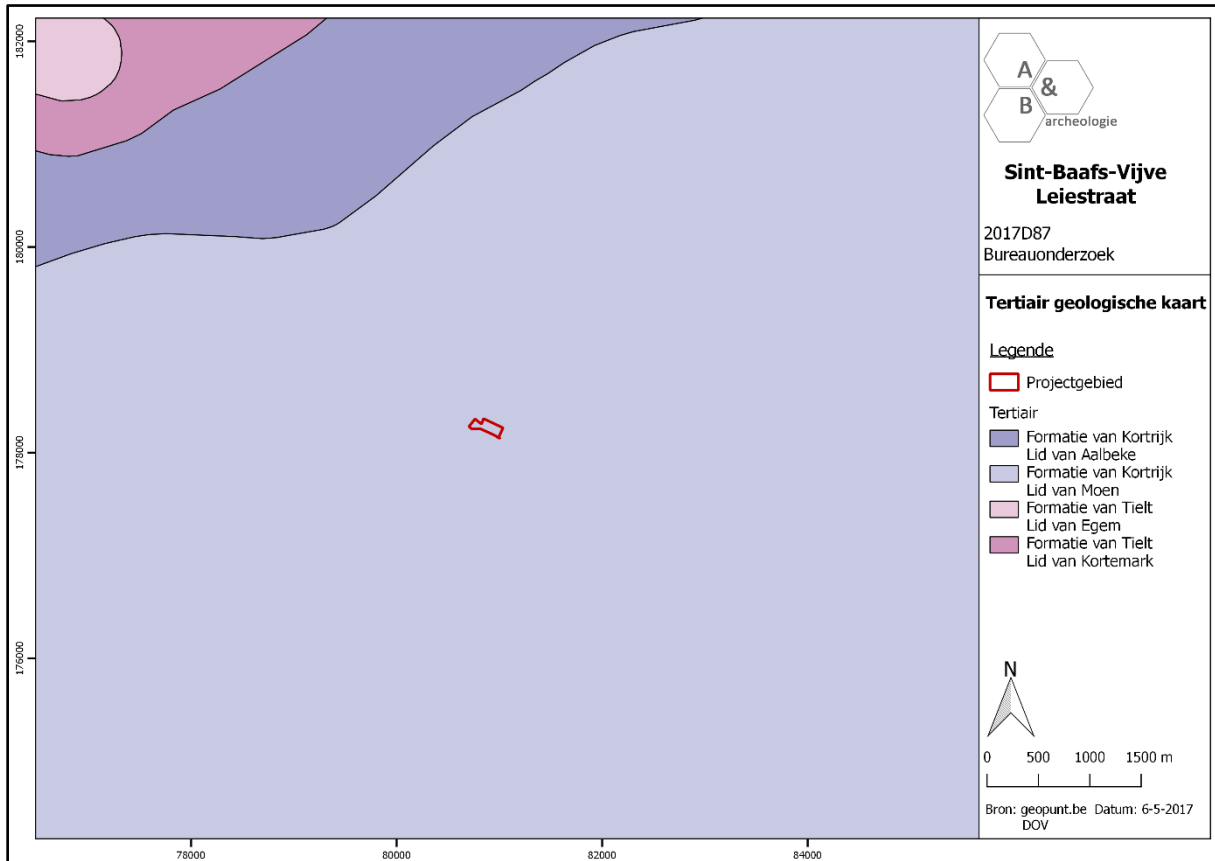
De tertiaire opbouw ter hoogte van het plangebied wordt gevormd door de Formatie van Kortrijk, meer bepaald het Lid van Moen. De Formatie van Kortrijk is een essentieel mariene afzetting die voornamelijk uit kleiige sedimenten bestaat waarin weinig macrofossielen voorkomen, en die gevormd is ten tijde van het vroeg Eoceen (54,8 - 49 Ma). De Formatie kan een dikte van 100m bereiken en rust op de Formatie van Landen. De Formatie van Kortrijk kan verder opgedeeld worden in vier leden (van boven naar onder: Lid van Aalbeke, Lid van Moen, Lid van Saint-Maur en Lid van Mont-Hérību). Ter hoogte van het plangebied betreft het Lid van Moen, een heterogene siltige tot zandige afzetting met Nummulites Planallatus.¹⁰

De Quartair geologische kaart geeft aan dat de Quartaire ondergrond van het plangebied als type 6 getypeerd kan worden. Er zijn dus geen Holocene afzettingen aanwezig, deze beperken zich tot de binnenbocht van de meander. De opbouw van type 6 is als volgt: onderaan bevinden zich fluviatiele afzettingen van het Eemiaan (Laat-Pleistoceen; *FLPe*), waarboven zich fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen; *FLPw*) bevinden. Hierboven bevinden zich eolische afzettingen (zand tot silt) van het Weichseliaan en mogelijk Vroeg-Holoceen (*ELPw*) en/of hellingsafzettingen van het

¹⁰ JACOBS et al. 1999.

Quartair (HQ). Deze laatste karteereenheid kan mogelijk afwezig zijn.¹¹ De dikte van het Quartair ter hoogte van het plangebied bedraagt ca. 30m.¹²

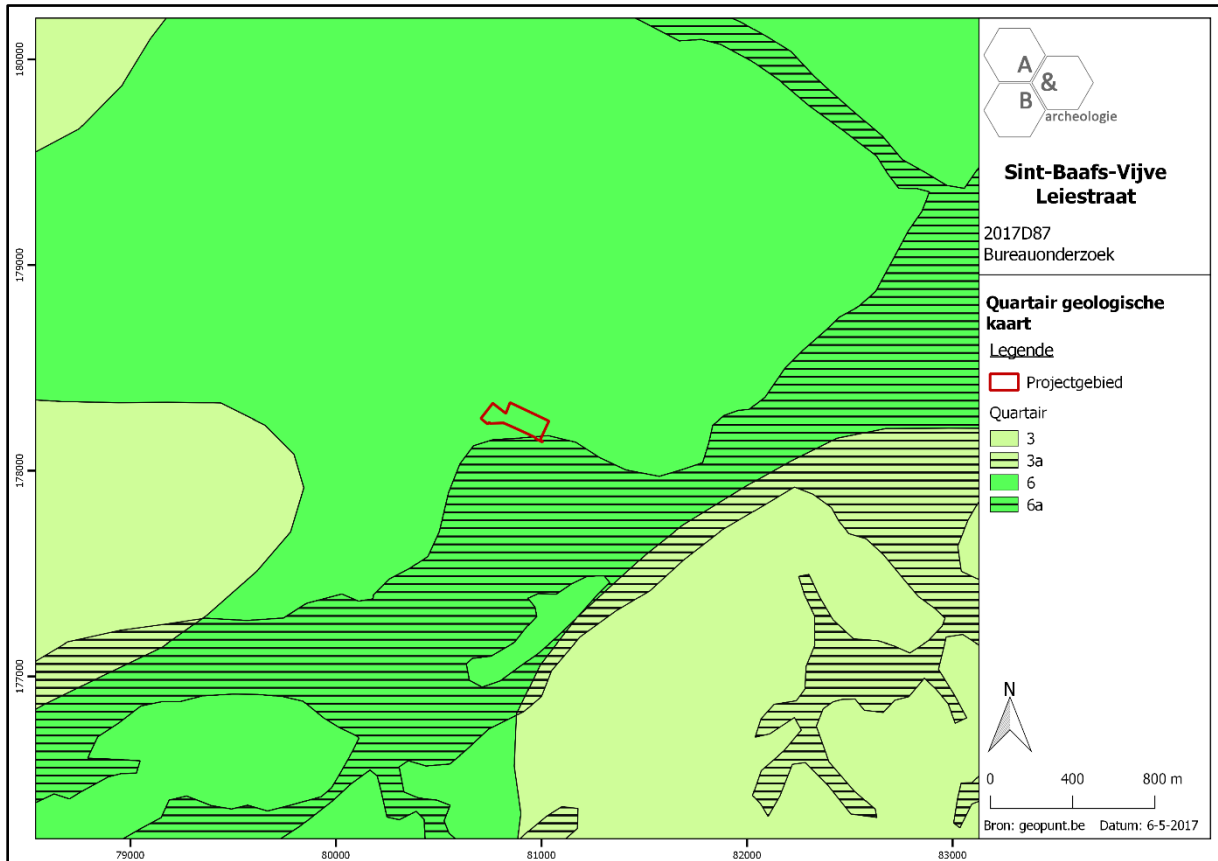
De geomorfologische kaart voor deze streek is niet voorhanden en kan dus niet worden afgebeeld.

Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

¹¹ BOGEMANS 2008

¹² DOV

Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).

2.4. Historische situering¹³

Vermoedelijk zou over het grondgebied van Sint-Baafs-Vijve een Romeinse weg gelopen hebben die het traject Bavay – Blicquy – Vijve - Aartrijke – Oudenburg – Wenduine volgde. De weg zou vermoedelijk over de huidige wegen Barrage (Oude Vijvestraat) en Vijvedreef richting noordwesten lopen. Wellicht werden in de Romeinse periode de droge makkelijk bewerkbare gronden aan de Leieoever in gebruik genomen. Nadien werden deze in cultuur gebrachte gronden in de Frankische periode verder in gebruik genomen, hetgeen leidde tot los van elkaar staande landbouwgemeenschappen in de nabijheid van de Leie.

De benaming 'Vive' komt voor het eerst voor in 965, als *Fluviolum Vive*, de benaming van de huidige Gaverbeek te Sint-Eloois-Vijve. Deze Vivebeek mondt uit in de Leie, tussen Sint-Eloois-Vijve en Sint-Baafs-Vijve.

Eind 10de eeuw zou er mogelijk een kasteel gelegen zijn aan de oevers van de Leie, dat als steunpunt gediend zou hebben voor de Vlaamse Graaf Boudewijn IV in zijn conflict met de stad Kortrijk. Het zou gaan om een versterking nabij de Leiebrug waarop de burggraaf het tolrecht bezat. Vermoedelijk was het tussen de Hooistraat en Barrage gelegen. Deze versterking is wellicht vernield tijdens de crisis die volgde op de moord op Karel de Goede in de 12de eeuw. In 1503 werd het kasteel (tevens foncier van de burggraven van Vijve) nog beschreven als "*een bunder mote met nederhof*", begin 17de eeuw is nog de vermelding "*Vivum castellum*" op een kaart aanwezig. Waarschijnlijk werd de motte geslecht in de 17de eeuw.

De heerlijkheid Vive/Vijve strekte zich oorspronkelijk uit over beide zijden van de Leie, over de huidige parochies van Sint-Eloois-Vijve en Sint-Baafs-Vijve. De vroegste vermelding van Sint-Baafs-Vijve stamt uit de tweede helft van de 13de eeuw (Fivia-Sancti-Bavonis in 1272 en Sinte-Baefs-Vive in 1277). De kerk te Sint-Baafs-Vijve zou opgetrokken zijn in de 12de eeuw. Typisch voor de regio werd de kerk vlakbij de Leie opgetrokken, zodat bouwmaterialen snel via de stroom aangevoerd kunnen worden. In de 12de eeuw wordt de Leie ook de scheiding tussen de parochies Sint-Baafs-Vijve en Sint-Eloois-Vijve, nadien werd de scheiding ook wereldlijk. Het domein van de familie van Vijve wordt verdeeld in de heerlijkheden Vijve-Dendermonds, Vijve-Ainsche en de Burggravië van Vijve. De kerk stond op grond dat toebehoorde tot Vijve-Dendermonds, dat zich uitstrekte over de parochies van Sint-Baafs-Vijve, Sint-Eloois-Vijve, Wielsbeke en Oostrozebeke. In de 14de eeuw werd deze heerlijkheid verenigd met Ingelmunster door een personele unie. Begin 15de eeuw worden Vijve-Dendermonds en Vijve-Ainsche opnieuw verenigd.

Opmerkelijk is dat in de 13de eeuw op het grondgebied van de hoeve "'t Blauw Kasteelke" de wapenstilstand tussen afgevaardigden van de Franse koning en de Engelse koning en Vlaamse graaf getekend zou zijn, na tussenkomst door paus Bonifatius VIII. De hoeve zou het vroegere foncier zijn van de heerlijkheid "ter Mandere/Mandel", toebehorend tot de heer van Ingelmunster. Deze hoeve zou vermoedelijk teruggaan tot de periode van de grote ontginningen in 11de-13de eeuw.

¹³ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2017: *Sint-Baafs-Vijve, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/122145> (geraadpleegd op 10 mei 2017).

Op burgerlijk-bestuurlijk vlak behoorde Sint-Baafs-Vijve tot graafschap Vlaanderen, kasselrij Kortrijk, roede van Tielt. Het huidige grondgebied was ingedeeld in diverse heerlijkheden (zie hierboven).

In de 16de eeuw wordt de heerlijkheid van Ingelmunster (met inbegrip van Vijve-Dendermonds, en gebieden te Wielsbeke en Sint-Baafs-Vijve) verkocht aan de familie de Plotho. Deze familie zal tot 1795 de dorpsheer van Sint-Baafs-Vijve blijven. Eind 16de en 17de eeuw heeft het gebied te lijden onder verschillende conflicten en plunderingen.

In de 18de eeuw wordt de steenweg tussen Gent en Kortrijk aangelegd aan de zuidkant van de Leie. De verbinding van Sint-Baafs-Vijve en de andere dorpen aan de noordwestelijke kant gebeurde voornamelijk langs de Leieovergang tussen Sint-Baafs-Vijve en Sint-Eloois-Vijve waarover de burggraaf van Sint-Eloois-Vijve de tolrechten bezat. De overgang gebeurde door een veerpont, aangezien de brug vernield was eind 16de eeuw. Pas in 1777-1779 werd een nieuwe brug gebouwd, meer stroomopwaarts. De belangrijkste economische activiteit was landbouw. In de regio van Wielsbeke, Ooigem en Sint-Baafs-Vijve werd vooral vlas geteeld en verwerkt. Een belangrijke ontwikkeling betreft het Leieroten, dat vanaf de tweede helft van de 18de eeuw in opgang kwam.

In de 19de eeuw werden een aantal scholen opgericht, en werd de wegen-en waterweginfrastructuur uitgebreid. In het laatste kwart van de 18de eeuw of eerste kwart van de 19de eeuw zou een oude Leiearm afgesneden zijn, die nu nog als beek bestaat. In 1840-1844 werden verbeteringswerken aan de Leie uitgevoerd, en werd de Leie rechtgetrokken (Tweede Leiekanalisatie). Hierdoor ontstond een noordelijke en zuidelijke Leiearm. Op de noordelijke Leiearm in Sint-Eloois-Vijve werd een stuw opgeworpen die het waterpeil regelde, op de zuidelijke arm kwam een sas met ophaalbrug en sluisdeuren tot stand. Een nieuwe weg en brug verbond Sint-Baafs-Vijve met Sint-Eloois-Vijve. Midden 19de eeuw wordt de aan het plangebied grenzende Rijksweg aangelegd: de *“staatsbaan van Ingelmunster over Oostrozebeke naar Sint-Eloois-Vijve”*. De vlasnijverheid was in de 19de eeuw nog steeds de belangrijkste economische activiteit, daarnaast bezat het grondgebied van Sint-Baafs-Vijve een brouwerij, twee kalkovens en drie molens.

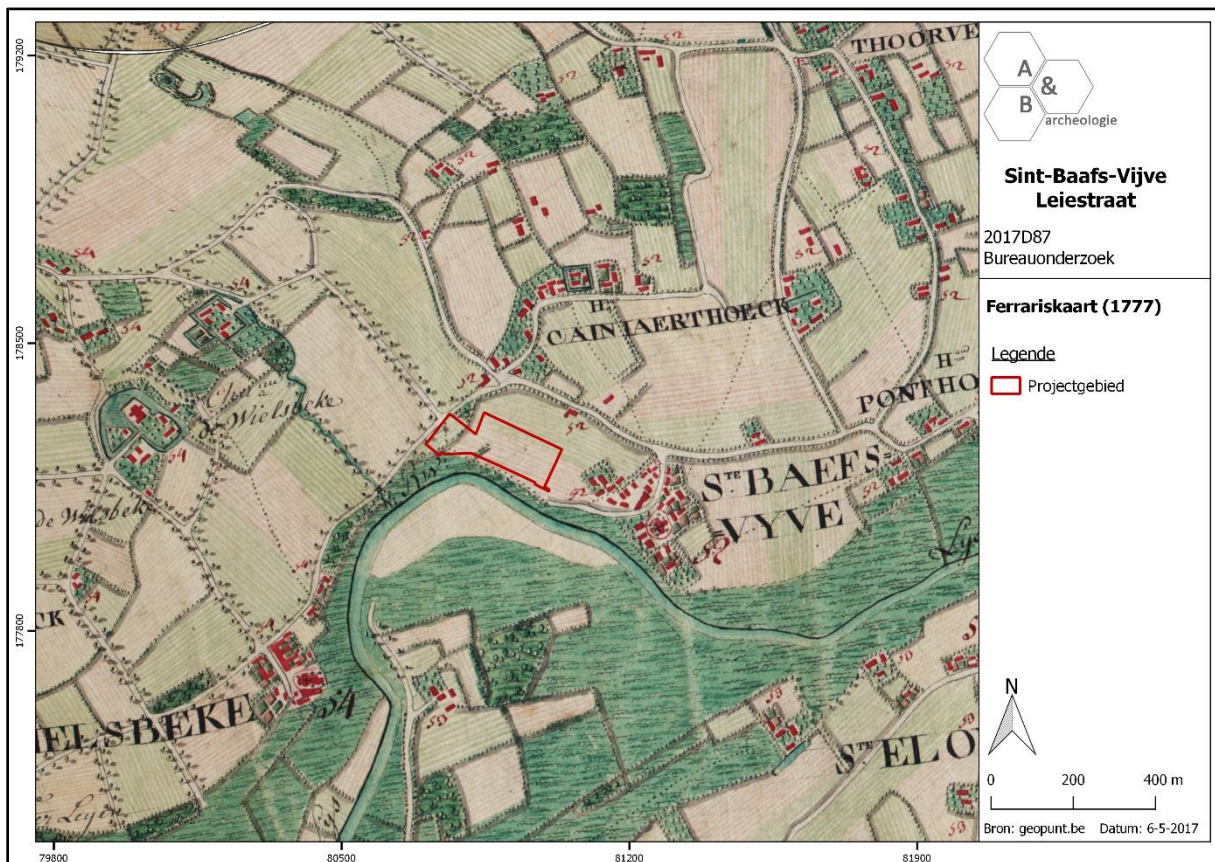
Vóór de jaren 1920 is de noordzijde van de Rijksweg onbebouwd, tijdens de jaren 1920 worden de gronden verkaveld, wat leidt tot een explosieve stijging van de bouw van dorpswoningen ten noorden en zuiden van de Rijksweg.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd te Sint-Baafs-Vijve, Wielsbeke en Ooigem stelling genomen door het Belgische leger. Na vier dagen strijd tijdens de Leieslag moest het 13de Linierement zich terugtrekken, bij Wielsbeke en Sint-Baafs-Vijve vielen 162 slachtoffers.

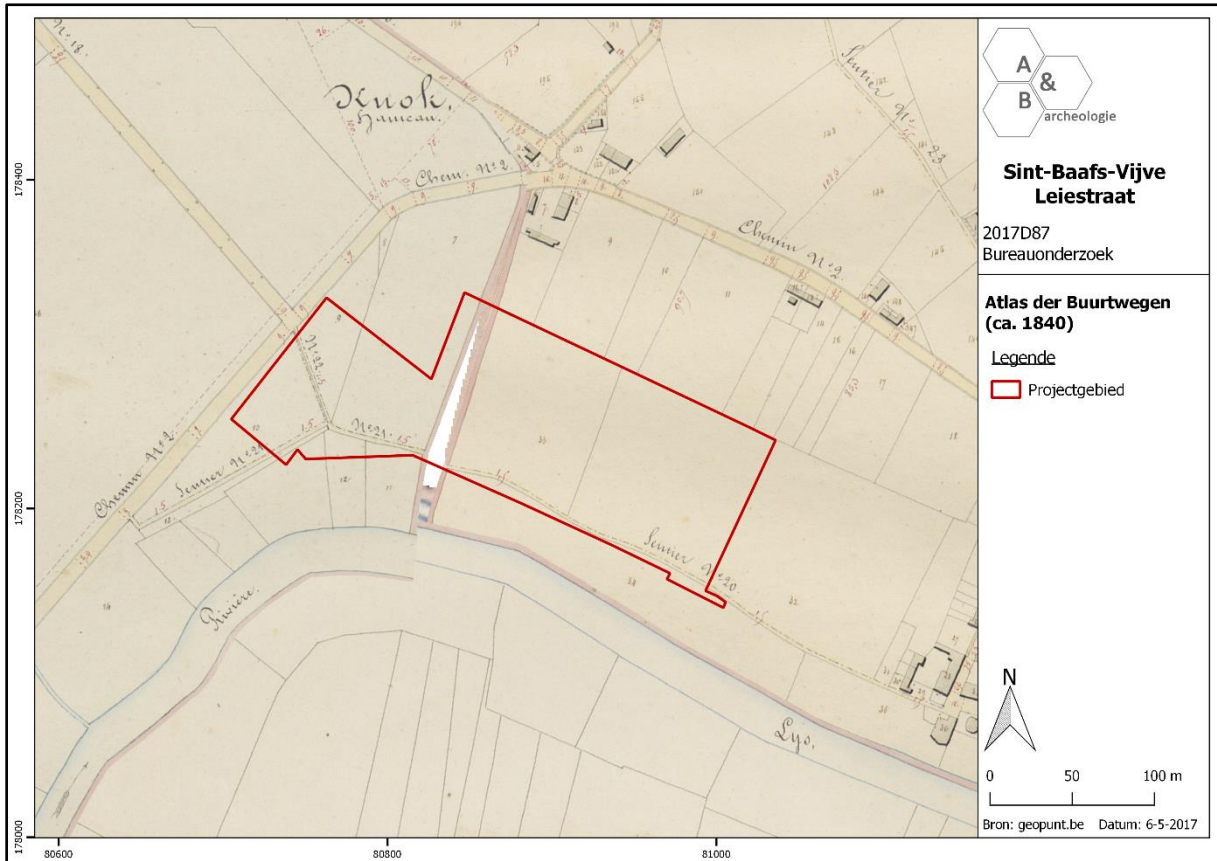
In de 20ste eeuw wordt stilaan overgeschakeld van het Leieroten naar warmwaterrotten, waardoor vlasfabrieken ontstonden. Deze fabrieken bestaan meestal uit een roterij met verwarmingsinstallatie en zwingelarij. Na het verbod op Leieroten in 1943 wordt de omschakeling totaal. Op het hoogtepunt kende Sint-Baafs-Vijve 125 vlasbedrijven, maar in 1960 waren dit er nog maar 25. Stilaan verdween de vlasnijverheid en schakelden ondernemingen over op andere beroepstakken, zoals textiel. In de tweede helft van de 20ste eeuw breidt de gemeente uit, waarbij enkele sociale woonwijken gebouwd worden. Ook worden nieuwe moderniseringswerken aan de Leie uitgevoerd. Tussen 1967 en 1983 worden de Leie opnieuw gekanaliseerd en wordt een nieuwe sluis gemaakt. Als gevolg van de

kanalisatie werd in 2000 een grenscorrectie toegepast tussen Wielsbeke en Waregem. Bij deze laatste kanalisatie wordt de Leiearm langs het plangebied afgesneden.

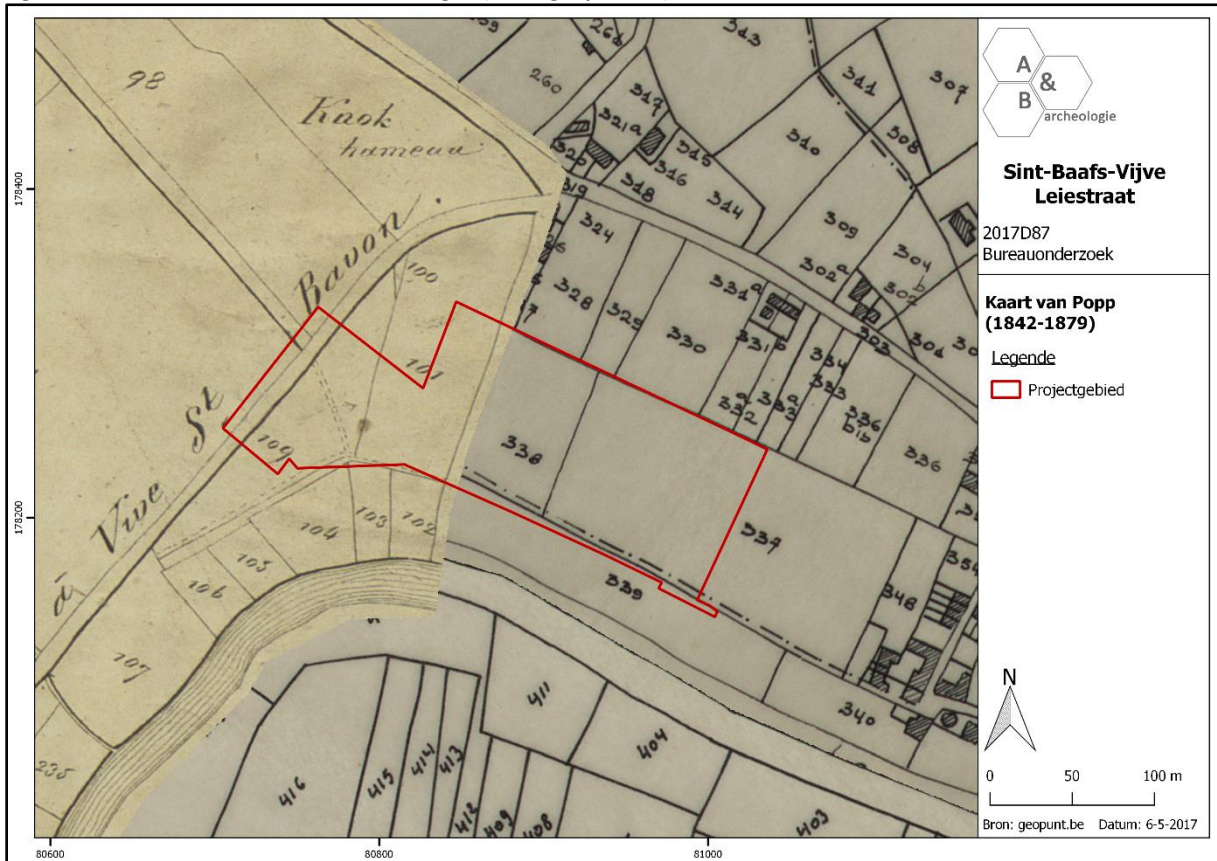
De oudste beschikbare kaart die relevant is voor het plangebied betreft de Ferrariskaart uit de 18de eeuw. Deze kaart toont dat de dorpskern slechts uit een kleine kern bestaat. Op het plangebied zelf is geen bebouwing aanwezig, het is in gebruik als landbouwgrond. De kaart toont een voorloper van de huidige Rijksweg. De Atlas der Buurtwegen (ca. 1840) geeft meer gedetailleerde informatie weer. Het plangebied is niet bebouwd. Er bevindt zich een voetweg op dezelfde locatie als de huidige aarden weg (*sentier* nr. 20) die uitkomt in de dorpskern (huidige Sint-Bavostraat). In het westen van het plangebied splitst de weg, beide splitsingen (*sentier* nr 21 en 22) komen uit op de huidige Rijksweg. De kaart van Popp (1842-1879) en de kaart Vandermaelen (1846-1854) geven een sterk gelijkend beeld weer.

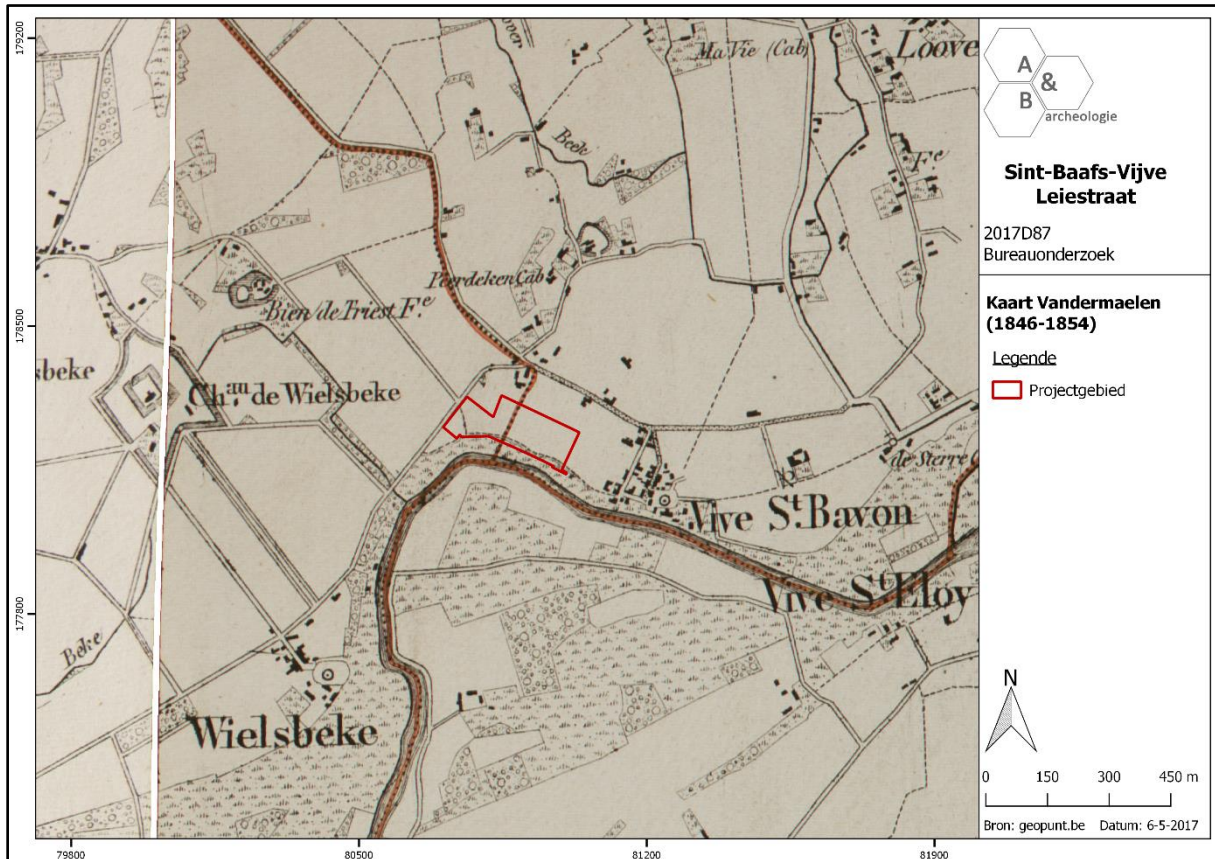
Figuur 14 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).

Figuur 15 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be).

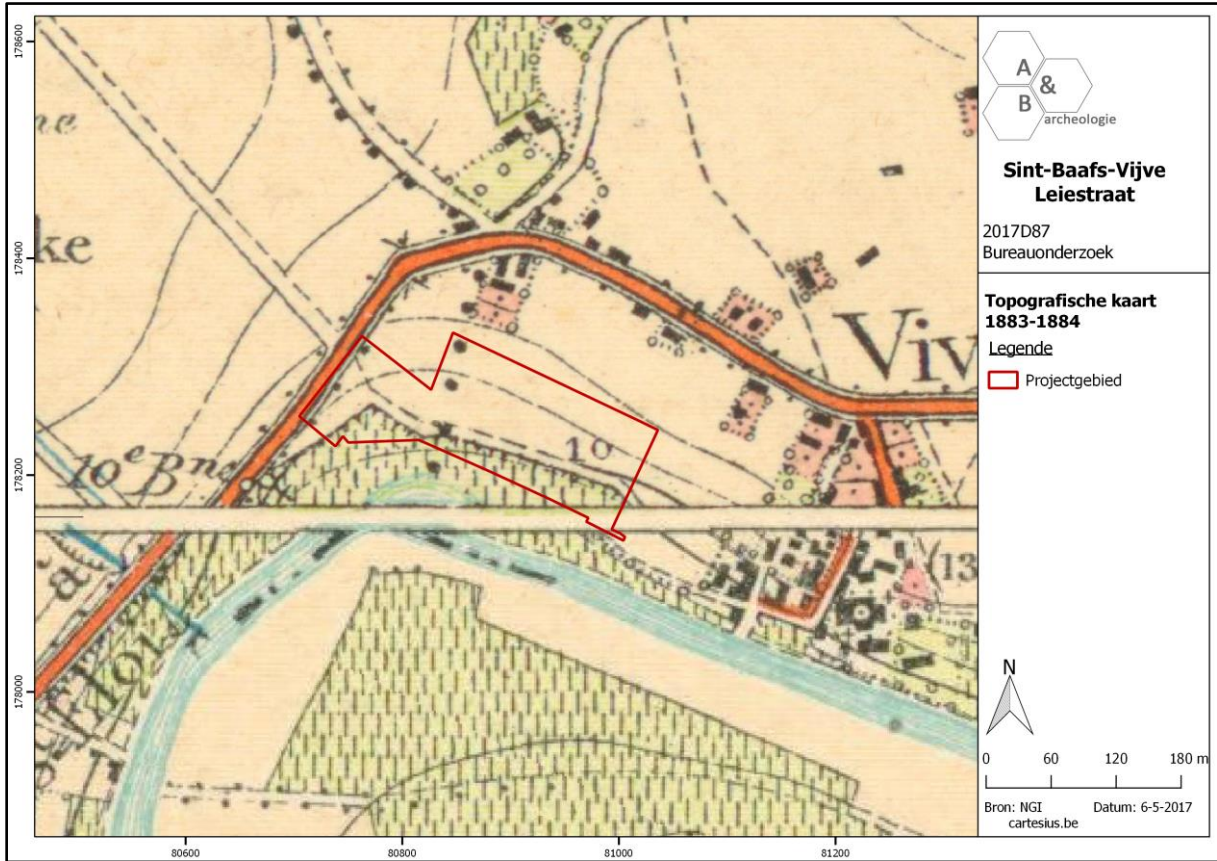
Figuur 16 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be).

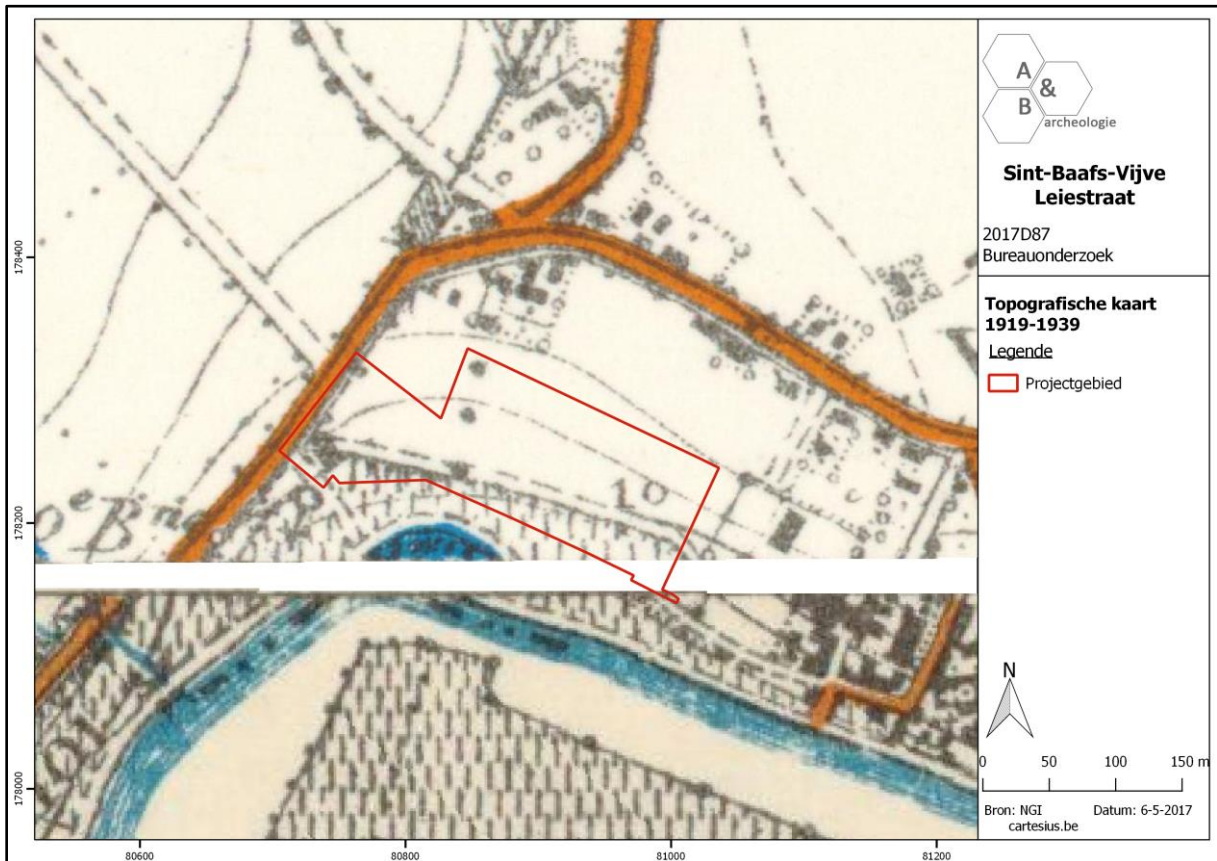
Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).

Een topografische kaart uit 1883-1884 toont dat het plangebied nog steeds onbebouwd is. Een topografische kaart uit de periode 1919-1939 toont de eerste, relatief beperkte bebouwing in de zuidwestelijke hoek.

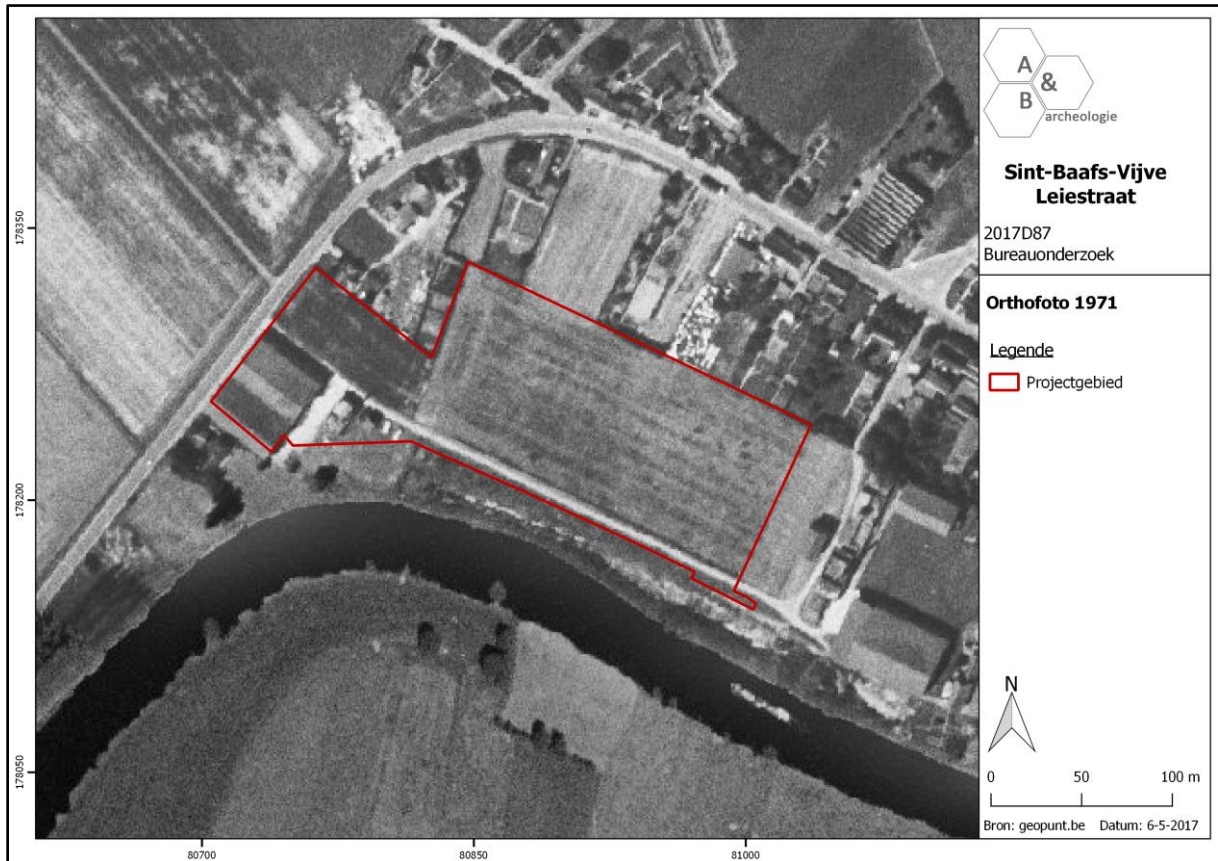
De vroegste luchtfoto betreft een orthofoto uit 1971 en kent een vrij lage resolutie. Toch is duidelijk op te merken dat de situatie gelijk is aan de huidige situatie: in het westen bevinden zich twee vlasschuren en een vlasroterij. Het perceel ten noorden daarvan is wellicht als weiland in gebruik, het grote centrale perceel vermoedelijk als akkerland. Ten zuiden daarvan loopt een (aarden) weg. Een orthofoto uit de periode 1979-1990 toont de situatie met iets hogere resolutie. Ten noordwesten van de Rijksweg is een woonwijk bijgekomen. De meest recente orthofoto uit 2016 toont de woonuitbreidingen aan de overzijde van de Rijksweg. Ten oosten van het plangebied zijn de aanvangswerken voor de aldaar geplande verkaveling duidelijk te zien.

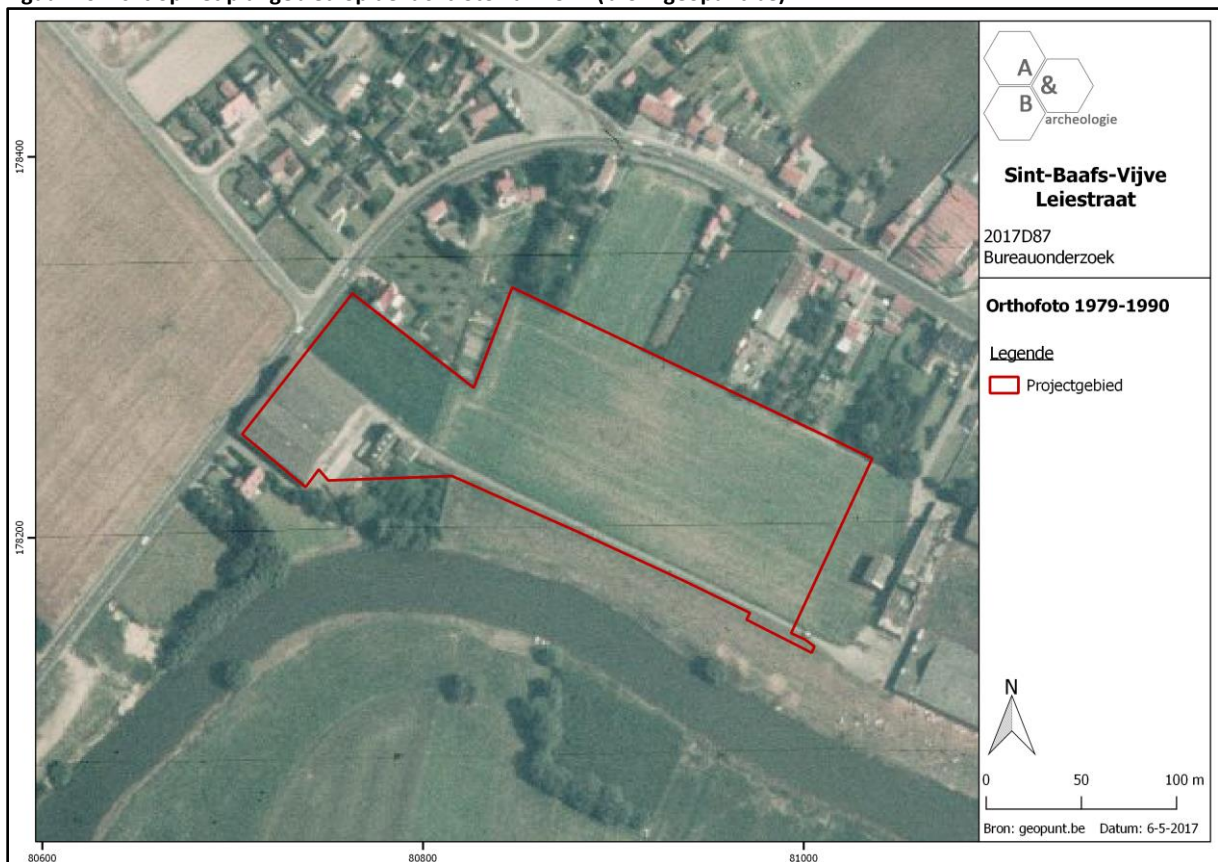
Figuur 18 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1883-1884 (bron: cartesius.be en NGI).

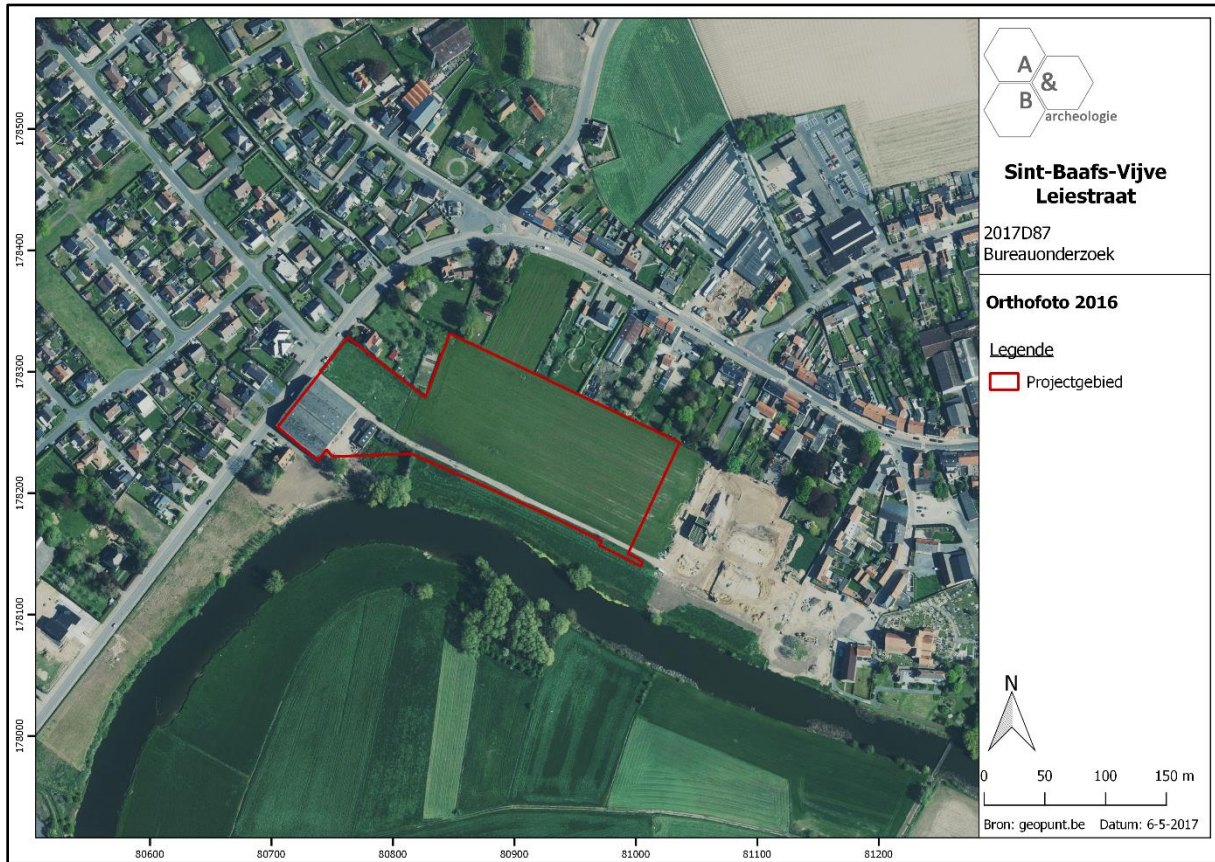
Figuur 19 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1919-1939 (bron: cartesius.be en NGI).

Figuur 20 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).

Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be).

Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).

De huidige gebouwen op het plangebied maken deel uit van een oude vlasfabriek, die vastgesteld is als bouwkundig erfgoed (Vlasfabriek Arthur Lambrecht, ID 89501). In 1898 zou door baron Maurice van der Bruggen een stuk grond verkocht zijn aan de familie Lambrecht die er een gebouw (magazijn) oprichten. In 1910 zou reeds een uitbreiding hebben plaatsgevonden. De nieuwe vlasschuur zou uit een opeenvolging van 7 zadeldakjes bestaan hebben. In 1930 vond een nieuwe uitbreiding plaats naar het zuiden, en wordt een nieuwe en grotere vlasschuur gebouwd. De huidige vlasschuren langs de straatkant dateren van na WO II. In 1955 wordt naast de schuren een roterij opgericht van vier vlaskamers.¹⁴

¹⁴ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED: *Vlasfabriek Arthur Lambrecht, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/89501> (geraadpleegd op 11 mei 2017).

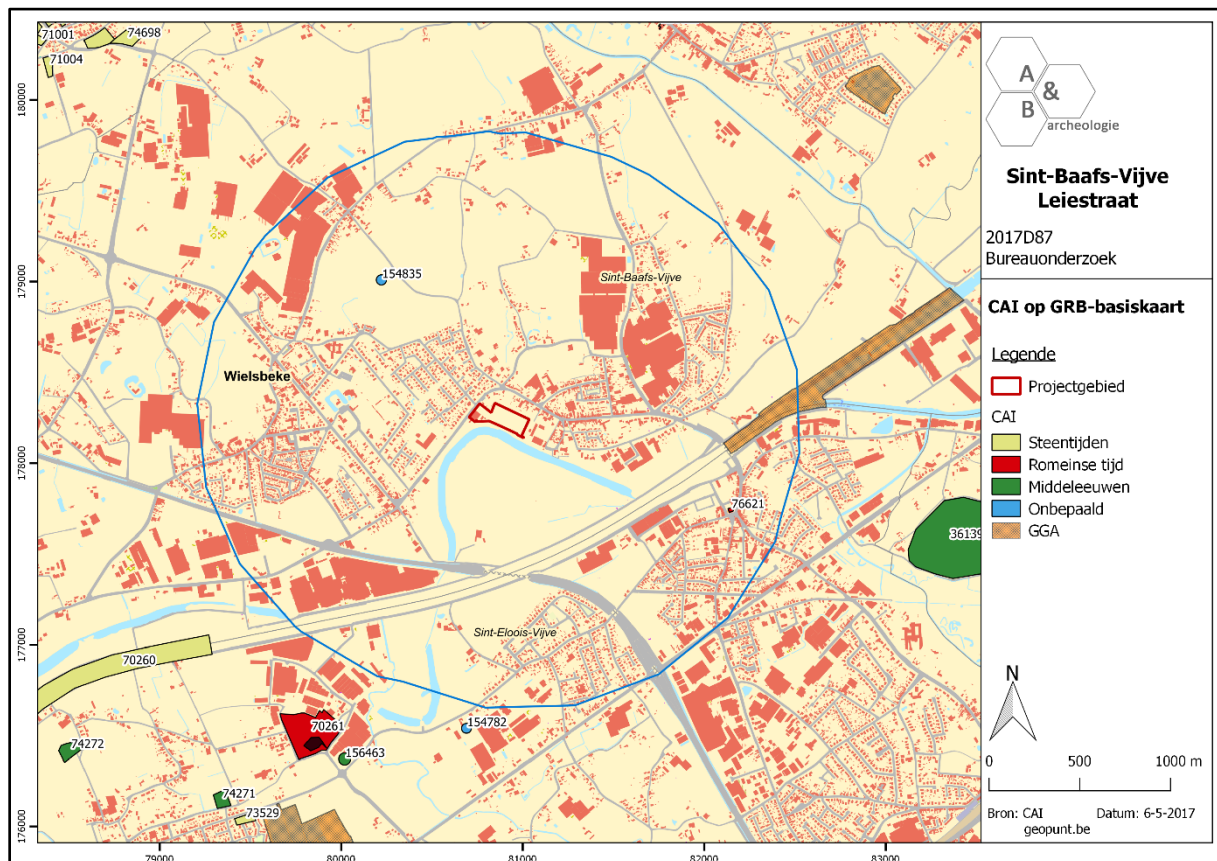

Figuur 23 Zicht op twee loodsen van de voormalige vlasfabriek vanuit de Rijksweg (bron: Inventaris Onroerend Erfgoed¹⁵).

¹⁵ AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED: *Vlasfabriek Arthur Lambrecht, Inventaris Onroerend Erfgoed* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/89501> (geraadpleegd op 11 mei 2017).

2.5. Archeologische situering

Onderstaande kaart geeft de volgens de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) gekende archeologische indicatoren in de regio weer:

Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI).

In een straal van anderhalve kilometer zijn amper gegevens bekend in de CAI. Het betreft enkel een op basis van luchtfoto's herkende grafheuvel (CAI ID 154835)¹⁶ en een archeologisch onderzoek dat uitgevoerd werd in de kerk van Sint-Eloois-Vijve (CAI ID 76621). Bij dit archeologisch onderzoek werden delen van de gotische kerk opgegraven. Het ging over een zaalkerk die opgetrokken was in grijsgroene veldsteen en Doornikse kalksteen. Over de 12de-eeuwse kerk zijn geen details bekend. In de voorgevel van de kerk is Romeins bouw materiaal verwerkt.¹⁷ Nabij de kerk, in de Koekoekstraat, zou een Romeinse nederzetting gelegen zijn waarvan het puin nog in het eerste kwart van de 13de eeuw zichtbaar was.¹⁸

Vrij recent werden echter te Wielsbeke aan de Lobeekstraat, ca. 1km ten zuidwesten van het plangebied, twee archeologische opgravingen uitgevoerd. Een eerste onderzoek werd uitgevoerd door

¹⁶ BOURGEOIS et al. 1998

¹⁷ DESPRIET 1983

¹⁸ DESPRIET 1978

Monument Vandekerckhove nv¹⁹. Bij dit onderzoek werden vooral funeraire structuren aangetroffen. Het betrof een grafveld uit de ijzertijd en Romeinse periode. Daarnaast werden ook twee grafcircels met grote diameter en een langbed aangetroffen. Ook werd een gebouwplattegrond uit de bronstijd herkend, naast een aantal spiekers. Vlakbij werd door Ruben Willaert bvba een opgraving uitgevoerd. Hierbij werden voornamelijk sporen uit de metaaltijden aangesneden (pers. communicatie).

Iets verderop van het plangebied zijn iets meer indicatoren bekend. Uit de steentijden zijn enkele losse vondsten gekend (CAI ID 73529, 71001, 71004, 74698). In Sint-Eloois-Vijve is een grafheuvel herkend op luchtfoto's (CAI ID 154782).²⁰ In Desselgem werd aardewerk uit Romeinse periode in een zandwinningskuil aangetroffen (CAI ID 70261).

Bij het rechtekken en kanaliseren van de Leie werd aan de randen van de alluviale vlakte (ca. +13m TAW lijn) juist voor de ingang van de sluis van Ooigem een site aangetroffen die kort nadien mechanisch vernield werd (CAI ID 70260). Er werd lithisch materiaal aangetroffen, en aardewerk uit de ijzertijd en Romeinse periode²¹.

Uit de (late) middeleeuwen zijn nog twee sites met walgracht gekend (CAI ID 74271 en 74272). Bijzonder is nog het Goed ter Petantie (CAI ID 156463): een hoeve met drie omwallingen, waarbinnen een mote en neerhof lagen.²²

¹⁹ Publieke databank Monument Vanderkerckhove: monarcheo.be, geraadpleegd op 11/05/2017

²⁰ BOURGEOIS et al. 1998

²¹ DESPRIET 1975

²² DESPRIET 1976

3. Synthese

3.1. Archeologisch verwachtingspatroon

Op basis van de bureaustudie kan volgend verwachtingspatroon vooropgesteld worden:

- Historische kaarten tonen dat het plangebied onbebouwd was tot de 20ste eeuw. In de 20ste eeuw tot heden is de westelijke hoek van het plangebied bebouwd. Hier bevinden zich vlasschuren en een roterij. Nadat de vlasfabriek buiten gebruik viel zou dit perceel gebruikt zijn als stort. De rest van het plangebied is in gebruik geweest als landbouwgrond (akkerland en weiland) en is gevrijwaard van versterking door gebouwen.

- Voor de periode voor de 18de eeuw zijn geen bronnen beschikbaar waardoor de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet kan gestaafd worden.

-Er kan een zekere potentiële archeologische waarde toegeschreven worden aan het plangebied. Naast de gunstige landschappelijke ligging (op droge gronden nabij de Leie) en topografische situering (vlakbij de dorpskern van Sint-Baafs-Vijve, op ca. 250m van de kerk) duiden de beschikbare historische en archeologische gegevens op een potentieel voor sporen uit de metaaltijden, Romeinse periode en middeleeuwse periode. De landschappelijke locatie van het plangebied, vlak aan een meanderbocht van de Leie, is zeker ook interessant met betrekking tot de steentijden. De bodemkaart en de quartair geologische kaart geven geen directe aanwijzing voor een bewaarde paleobodem of begraven bodem. Gezien de ligging van het plangebied vlak aan een oude Leiebocht, en de afhelling van het terrein naar het water toe kan een door colluvium of alluvium afgedekte bodem aanwezig zijn op de lagere delen van het terrein, die een eventuele steentijdsite goed bewaard kan hebben.

3.2. Afweging verder vooronderzoek

Bij de afweging voor een verder vooronderzoek worden alle gegevens van de bureaustudie geëvalueerd om zodoende een uitspraak te kunnen doen. In eerste instantie wordt gekeken naar de methodes met geen of het minste impact in de bodem. Deze onderzoeken vallen onder de noemer 'verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem' (landschappelijk bodemonderzoek, geofysisch onderzoek en veldkartering/metaaldetectie). Indien uit deze onderzoeken de afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd kan worden, dient men verder over te gaan tot een 'vooronderzoek met ingreep in de bodem' (verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek, proefsleuven en proefputten). In het geval een archeologische site aanwezig is, dient men eerst te proberen deze *in situ* te behouden. Indien dit niet mogelijk is, is een verdere opgraving noodzakelijk.

Binnen het plangebied zal een woonverkaveling met diverse woonkavels en appartementen ingepland worden. Hierbij aansluitend worden wegen aangelegd. Tevens omvatten de werken ook nutsvoorzieningen en riolering. De geplande werken zullen een vernielende impact in de bodem betekenen over het volledige plangebied, bijgevolg zal het potentiële archeologisch erfgoed vernield worden. Uit het bureauonderzoek kon de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet gestaafd worden, wel is er een zeker archeologisch potentieel aanwezig. Er dient bijgevolg verder vooronder-

zoek te gebeuren. Landschappelijk gezien is er potentieel voor steentijden aanwezig. In eerste instantie dient bijgevolg een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd te worden. Indien dit onderzoek uitwijst dat er afgedekte bodems met potentieel op goed bewaarde steentijdsites aanwezig zijn, dient een verder verkennend en waarderend bodemonderzoek te gebeuren. Indien de afwezigheid van een bewaarde steentijdsite vastgesteld kan worden, dient het terrein verder onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Aangezien de terreinen nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer dient het terreinonderzoek in uitgesteld traject te gebeuren.

3.3. Verder vooronderzoek zonder ingreep in de bodem

- Landschappelijk bodemonderzoek

Dit type onderzoek heeft tot doel de aardkundige opbouw en ontstaansgeschiedenis van de ondergrond en het landschap te kennen door middel van boringen of profielputten. Met deze methode kan met een minimale impact in de bodem toch heel wat informatie verkregen worden. De methode wordt binnen de archeologie vooral aangewend om het bodemkundig potentieel na te gaan voor de aanwezigheid van goed bewaarde steentijdsites.

Gezien de afhelling van het terrein naar de oude Leiearm toe kan afspoeling en sedimentatie plaatsgevonden hebben, waardoor mogelijk afgedekte bodems aanwezig kunnen zijn. Bijgevolg dient een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd te worden. Op deze manier kan de bodemopbouw nagegaan worden, kan de verstoringsgraad van het voormalige stort nagegaan worden, en kan de aanwezigheid van afgedekte bodems vastgesteld worden.

- Geofysisch onderzoek

Geofysisch onderzoek heeft tot doel om antropogene fenomenen te onderscheiden van natuurlijk sediment of om een morfologische reconstructie van het natuurlijke landschap te maken, door contrasten in elektrische, elektromagnetische en magnetische kenmerken van de ondergrond te meten. Ook kent deze methode haar nut bij het opsporen van explosieven. Onder dit type onderzoek vallen verschillende opsporingstechnieken: magnetometrie, weerstandsmetingen, grondradar enz.

In dit geval is deze onderzoeksmethode niet zinvol om uit te voeren en kan dus buiten beschouwing genomen worden.

- Veldkartering en metaaldetectie

Bij een veldkartering of oppervlakteprospectie wordt een visuele inspectie gedaan van het terreinoppervlak voor de aanwezigheid van archeologisch vondstmateriaal, zoals aardewerk of silexartefacten. Metaaldetectie betreft het opsporen van metalen voorwerpen door middel van een metaaldetector. De toplaag, ca. 20cm diep, wordt hierbij afgezocht door middel van parallelle looplijnen met of zonder een bepaalde tussenafstand.

In dit geval zijn beide onderzoeksmethodes niet zinvol om uit te voeren en kunnen dus buiten beschouwing genomen worden.

3.4. Verder vooronderzoek met ingreep in de bodem

- Verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek

Een verkennend en waarderend archeologisch booronderzoek heeft als doel om archeologische sites op te sporen door middel van boringen. Deze methode is vooral nuttig om steentijdsites te detecteren gezien het voornamelijk artefactensites betreft die bestaan uit een losse vondstenspreiding van voornamelijk lithisch materiaal. Via de boringen kunnen begraven niveaus teruggevonden worden waarin zich bv. *in situ* steentijdartefacten kunnen bevinden. De boringen worden volgens een bepaald grid met optimale spreiding opgesteld.

Indien de landschappelijke boringen uitwijzen dat afgedekte bodems aanwezig zijn die een eventuele steentijdsite bewaard kunnen hebben, dienen verkennende archeologische boringen uitgevoerd te worden. Indien daaruit blijkt dat er mogelijk een steentijdsite aanwezig kan zijn, kan het grid eventueel verder verdicht worden (waarderend archeologisch booronderzoek). Voor kleine zones kan het zinvoller zijn om een steentijdartefactensite te onderzoeken door een grid van proefputten van 1m².

Na afloop van deze prospectiemethoden die focussen op onderzoek voor de steentijden, dient advies gegeven te worden over een eventueel verder onderzoek.

- Proefsleuven en proefputten

Het doel van proefsleuven en proefputten is uitspraken te doen over de archeologische waarde van de totaliteit van een terrein door een beperkt maar statistisch representatief deel van dat terrein op te graven. Op die manier kan er een optimale inschatting gemaakt worden van het kennispotentieel aangezien deze methode informatie verschaft omtrent verspreiding, bewaring, aard en datering van de aangetroffen archeologische sporen.²³

Gezien de oppervlakte van het terrein, de landschappelijke ligging, het potentieel op archeologische sites met grondsporen en de desastreuze impact van de geplande werken op het bodemarchief is een verder vooronderzoek in de vorm van proefsleuven noodzakelijk.

Het totale terrein is 28 388m² groot. Het proefsleuvenonderzoek dient over het volledige plangebied plaats te vinden, tenzij de landschappelijke boringen zones kunnen aanduiden die verstoord zijn en waar geen archeologische sporen meer verwacht kunnen worden. Van de geselecteerde zone, voornamelijk het volledige plangebied, dient 10% oftewel 2 839m² onderzocht te worden door middel van proefsleuven. Aanvullend hierbij moet nog voor 2,5% oftewel 710m² aan kijkvensters, dwars- of vlg sleuven aangelegd te worden. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 3 549m² onderzocht. Het

²³ HANECA et al. 2016.

sleuvenplan, de richtlijnen en onderzoeksvragen worden voorgesteld in het programma van maatregelen.

3.5. Beantwoording onderzoeksvragen

- Zijn er archeologische of historische gegevens gekend over de site?

Voor het projectgebied zelf zijn geen archeologische gegevens gekend. De historische en archeologische gegevens van de nabije omgeving van het plangebied worden resp. besproken in hoofdstuk 2.4 en 2.5.

- Zijn er gegevens gekend dat de bodem (deels) verstoord is?

Het plangebied is met uitzondering van de westelijke hoek sinds het eind van de 18de eeuw steeds als landbouwgrond in gebruik geweest. In de westelijke hoek is bebouwing aanwezig. Het betreft vlasschuren en een roterij. Het perceel waarop deze gelegen zijn, zou in gebruik geweest zijn als stort. Het bodemarchief is hier mogelijk verstoord. De verstoringsgraad van deze zone dient onderzocht te worden met het landschappelijk booronderzoek en/of proefsleuvenonderzoek.

- Zijn er landschappelijke factoren die invloed kunnen hebben op de gaafheid van eventuele archeologische sporen?

Het plangebied is niet als erosiegevoelig gekarteerd, noch zijn er directe aanwijzingen op basis van de quartair geologische kaart en bodemkaart dat holocene afzettingen voorkomen. Gezien het terrein afhelt naar de oude Leiearm, kan er echter afspoeling op de helling en sedimentatie op de lagere delen plaatsgevonden hebben, waardoor afgedekte bodems aanwezig kunnen zijn.

- Wat is de impact van de geplande werken op het bodemarchief?

Er wordt op het plangebied een woonverkaveling ingepland met diverse woonkavels, wegenis, nutsvoorzieningen en riolering. Deze werkzaamheden zullen een aanzienlijke impact hebben op het bodemarchief.

- Is er een archeologische site aanwezig? Zo ja, wat zijn de karakteristieken en de bewaringstoestand ervan? Wat is de relatie met het landschap? Welke waarde heeft de site?

De aan- of afwezigheid van een archeologische site kan niet vastgesteld worden op basis van het bureauonderzoek. Gezien de landschappelijke en topografische ligging is de kans op het aantreffen van archeologische sporen reëel.

- Wat is de te volgen strategie tijdens een eventueel verder onderzoek en welke bijkomende onderzoeksvragen moeten daarbij beantwoord worden?

In eerste instantie dient een landschappelijk booronderzoek te gebeuren. Op die manier kunnen verstoorde zones opgespoord worden, en kan vastgesteld worden of er afgedekte bodems aanwezig zijn die potentieel bieden voor bewaring van steentijdsites. Ook dient het landschappelijk booronderzoek de bodemopbouw en de gaafheid van de bodem na te gaan. Voor het booronderzoek dienen 27 boringen in een verspringend grid van 30 bij 40m te gebeuren. Indien het landschappelijk booronderzoek de aanwezigheid van afgedekte bodems kan vaststellen, dient er een verkennend archeologisch booronderzoek plaats te vinden om de aanwezigheid van een steentijdsite te controleren. Indien dit verkennend archeologisch onderzoek voor bepaalde zones positieve resultaten oplevert dient de site verder gewaardeerd te worden door middel van een waarderend archeologisch booronderzoek, of proefputten in functie van steentijdonderzoek.

Na deze onderzoeken, die betrekking hebben op het nagaan van de aanwezigheid van een steentijdsite, dient een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd te worden over het volledige plangebied, met uitsluiting van eventueel door het landschappelijk booronderzoek aangetoonde verstoorde zones waar geen archeologische sporen meer verwacht kunnen worden. Dit onderzoek bestaat uit het aanleggen van 20 sleuven: 7 parallelle sleuven met N-Z oriëntatie en 13 parallelle sleuven met NNO-ZZW oriëntatie. Daarnaast worden extra volg-, dwars-sleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

De sleuven hebben als doel om het archeologisch potentieel van het terrein in kaart te brengen. Zijn er archeologische sporen aanwezig? Behoren deze tot één of meerdere periodes? Daarnaast is het ook belangrijk om de verstoringsgraad in kaart te brengen. Zijn de sporen goed bewaard? Kunnen er verstoringszones afgebakend worden? Afsluitend is het belangrijk om alle gegevens samen te beschouwen om zodoende een uitspraak te kunnen doen over het potentieel van het terrein. Hierbij wordt afgewogen of verder onderzoek nodig is in de vorm van een opgraving, over een deel of volledig het terrein, of er kan overgegaan worden tot een vrijgave bij afwezigheid van archeologische sporen.

4. Samenvatting

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Sint-Baafs-Vijve (Wielsbeke) Leiestraat waarbij de totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het projectgebied (ca. 28 388m²) bevindt zich tussen de Rijksweg en de Kasteelbeek (een oude Leiearm) te Sint-Baafs-Vijve. De percelen die deel uitmaken van het plangebied zijn terug te vinden onder Wielsbeke, afdeling 1, sectie C, nrs. 101R2, 101S2, 109R, 109T (partim) en Wielsbeke afdeling 3 (Sint-Baafs-Vijve), sectie B, nrs. 337W, 650C, 650B (partim), 338A en 338B. Het overgrote deel van het plangebied bestaat uit akkerland, palend aan de Rijksweg bevinden zich nog twee vlasschuren en een oude vlasroteri, deel van een oude vlasfabriek die als bouwkundig erfgoed vastgesteld is. Een ander perceel is als weiland in gebruik.

Het plangebied is nabij de Leievlaakte gesitueerd, en bevindt zich net ten noorden van de Kasteelbeek, een oude Leie-arm. Binnen de grenzen van het plangebied worden drie bodemtypes aangegeven. De percelen waar de schuren zich bevinden zijn als OB (bebouwing) aangeduid, daarnaast is een kleine zone in het zuidoosten als ON (opgehoogde gronden) gekarteerd. De bodem op de rest van het plangebied kan als Sbc getypeerd worden. Het betreft droge, niet gleyige lemige zandbodems met sterk gevlekte of verbrokkelde textuur B horizont.

Voor het plangebied zelf zijn nog geen archeologische gegevens gekend. Historische kaarten geven het plangebied vanaf eind 18de eeuw tot heden onbebouwd weer, met uitzondering van de zuidwestelijke hoek van het plangebied waar de vlasschuren zich bevinden. Voor de periode voor de 18de eeuw zijn geen bronnen beschikbaar waardoor de aan- of afwezigheid van een archeologische site niet kan gestaafd worden. Wel kan er een zekere potentiële archeologische waarde toegeschreven worden aan het plangebied, op basis van landschappelijke en topografische ligging, en historische en archeologische gegevens.

De geplande werken omvatten in eerste instantie het slopen van de bestaande gebouwen in de westelijke hoek. Nadien zal op het terrein een grote verkaveling ingepland worden met diverse woonkavels, appartementen, wegenis, nutsvoorzieningen en rioleringen. De geplande werken zullen het volledige bodemarchief verstoren binnen het plangebied. De westelijke hoek van het terrein is mogelijk reeds verstoord door vlasschuren en het gebruik als stort.

Op basis van deze gegevens is verder vooronderzoek noodzakelijk. In eerste instantie dient een landschappelijk booronderzoek te gebeuren. Afhankelijk van de resultaten daarvan dient eventueel een verkennend en waarderend booronderzoek en/of proefputten in functie van steentijd-artefactensites ondernomen te worden. Nadien moeten de onverstoorde delen van het terrein onderzocht worden met proefsleuven. Aangezien de terreinen nog niet in eigendom zijn van de initiatiefnemer dient het terreinonderzoek in uitgesteld traject te gebeuren.

5. Bibliografie

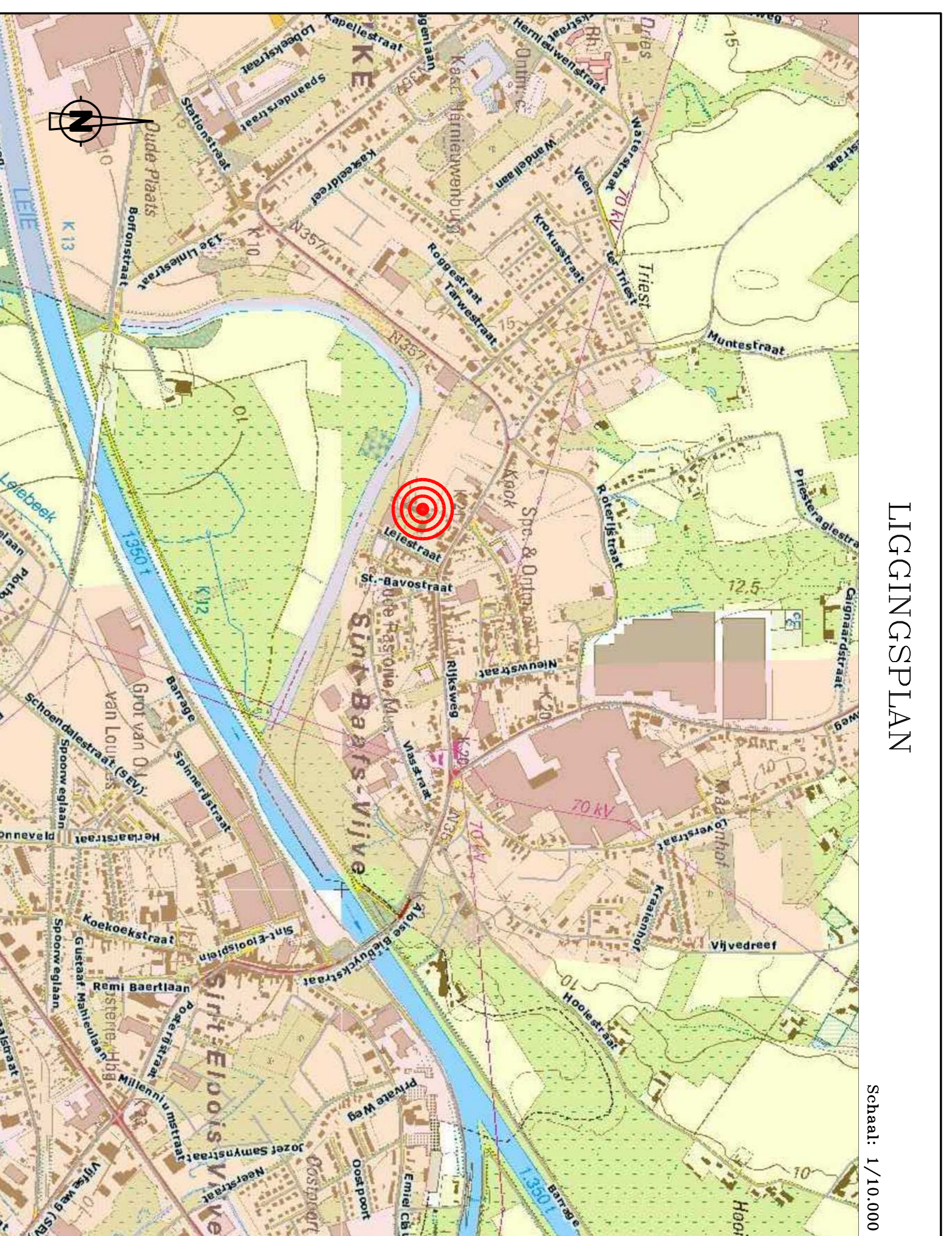
- <https://inventaris.onroerenderfgoed.be>
- <https://dov.vlaanderen.be>

- BOGEMANS F., 2008. *Legende overzichtskaart Quartairgeologie Vlaanderen*, Vlaamse Overheid Departement Leefmilieu, Natuur en Energie, Afdeling Land en Bodembescherming, Ondergrond, Natuurlijke Rijkdommen, Brussel.
- BOURGEOIS J., MEGANCK M., SEMEY J., 1998: *Cirkels in het land. Een inventaris van cirkelvormig structuren in de provincies Oost- en West-Vlaanderen*, II, Archeologische Inventaris Vlaanderen. Buitengewone reeks 5, Gent, p.96
- DESPRIET P., 1975. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1974, *De Leiegouw* XVII, afl. 4, p.341-360.
- DESPRIET P.,1976. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1975, *De Leiegouw*, Jg. XVIII.4, 401-414.
- DESPRIET P.,1978. Het oudheidkundig bodemonderzoek in het arrondissement Kortrijk in 1976, *De Leiegouw*, jg. XX, afl. 1, p. 99-116.
- DESPRIET P., 1983. De Sint-Elooiskerk van Sint-Eloois-Vijve, in: *De Gaverstreke*, p. 233-296.
- JACOBS P., DE CEUKELAIRE M., DE BREUCK W., DE MOOR G., 1999. *Toelichtingen bij de geologische kaart van België – Vlaams Gewest. Kaartblad 29 Kortrijk*. Belgische Geologische Dienst en Afdeling Natuurlijke Rijkdommen en Energie, Brussel.
- VAN RANST E., SYS C., 2000. *Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen (Schaal 1:20 000)*, Universiteit Gent.

6. Bijlages

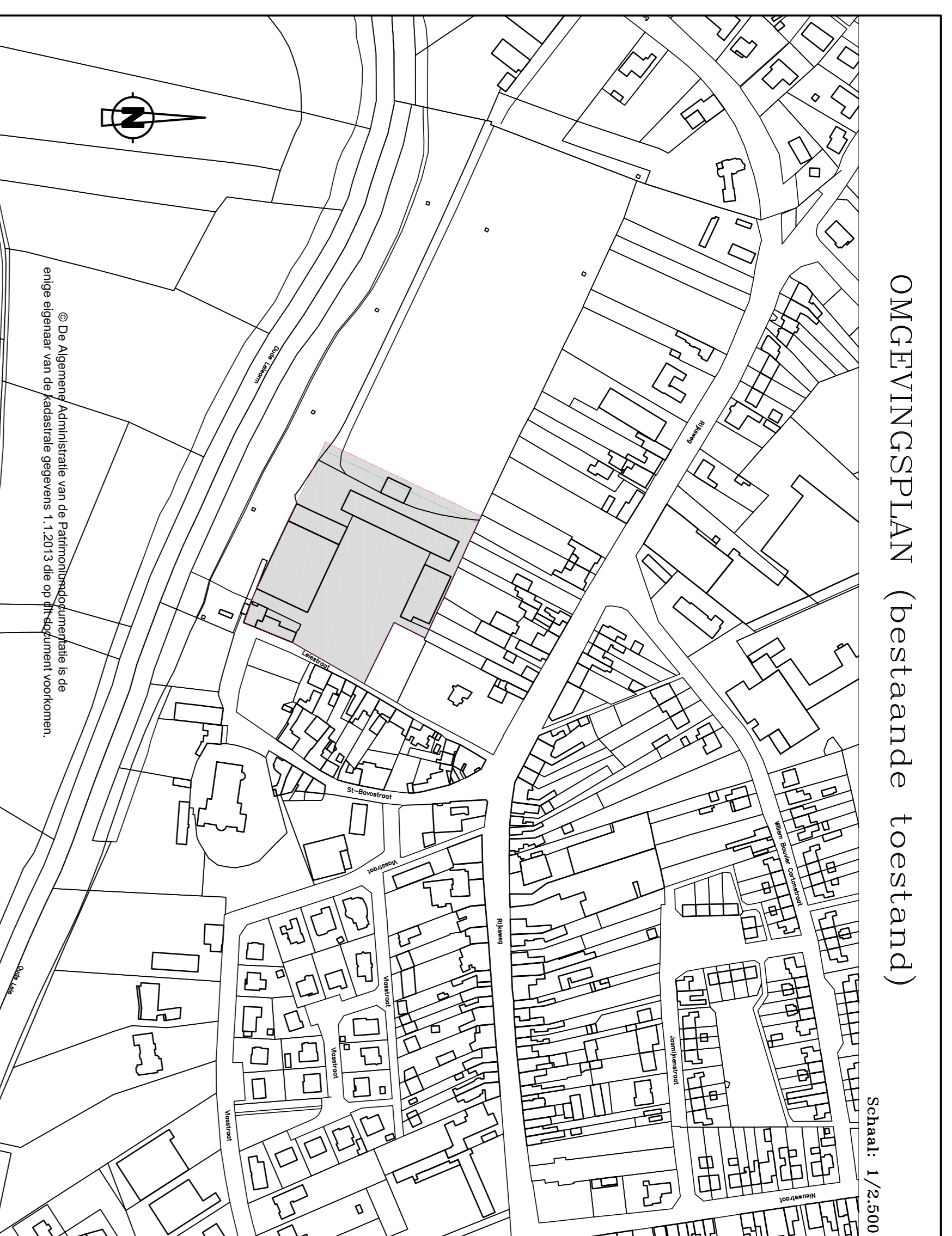
- Figurenlijst

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan (bron: geopunt.be)	7
Figuur 2 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).....	8
Figuur 3 Geplande toestand van verkaveling (bron: initiatiefnemer).....	9
Figuur 4 Zicht op de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI)	10
Figuur 5 Detailopname van de topografische kaart met aanduiding van het plangebied (bron: NGI) ..	11
Figuur 6 Zicht op het kadasterplan met aanduiding van de perceelsnummers (bron: geopunt.be)	11
Figuur 7 Zicht op de bodemgebruikkaart met aanduiding van het plangebied (bron: geopunt.be)...	12
Figuur 8 Zicht op het Digitaal Hoogtemodel (bron: geopunt.be).....	13
Figuur 9 Detailopname van het Digitaal Hoogtemodel met de twee hoogteprofielen (bron: geopunt.be, AGIV).....	13
Figuur 10 Zicht op de Potentiële bodemerosiekaart (bron: geopunt.be).....	14
Figuur 11 Zicht op de bodemkaart (bron: DOV).....	15
Figuur 12 Uitsnede uit de Tertiair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	16
Figuur 13 Uitsnede uit de Quartair Geologische Kaart (bron: geopunt.be).....	17
Figuur 14 Uitsnede uit de Ferrariskaart (bron: geopunt.be).....	20
Figuur 15 Uitsnede uit de Atlas der Buurtwegen (bron: geopunt.be)	21
Figuur 16 Uitsnede uit de kaart van Popp (bron: geopunt.be)	21
Figuur 17 Uitsnede uit de kaart van Vandermaelen (bron: geopunt.be).....	22
Figuur 18 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1883-1884 (bron: cartesius.be en NGI).....	23
Figuur 19 Uitsnede uit de Topografische kaart van 1919-1939 (bron: cartesius.be en NGI).....	23
Figuur 20 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1971 (bron: geopunt.be).....	24
Figuur 21 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 1979-1990 (bron: geopunt.be)	24
Figuur 22 Zicht op het plangebied op de luchtfoto van 2016 (bron: geopunt.be).....	25
Figuur 23 Zicht op twee loodsen van de voormalige vlasfabriek vanuit de Rijksweg (bron: Inventaris Onroerend Erfgoed)	26
Figuur 24 Uitsnede uit de Centrale Archeologische Inventaris (CAI) (bron: geopunt.be en CAI)	27
Bijlage 1 Ontwerpplan (bron: initiatiefnemer)	

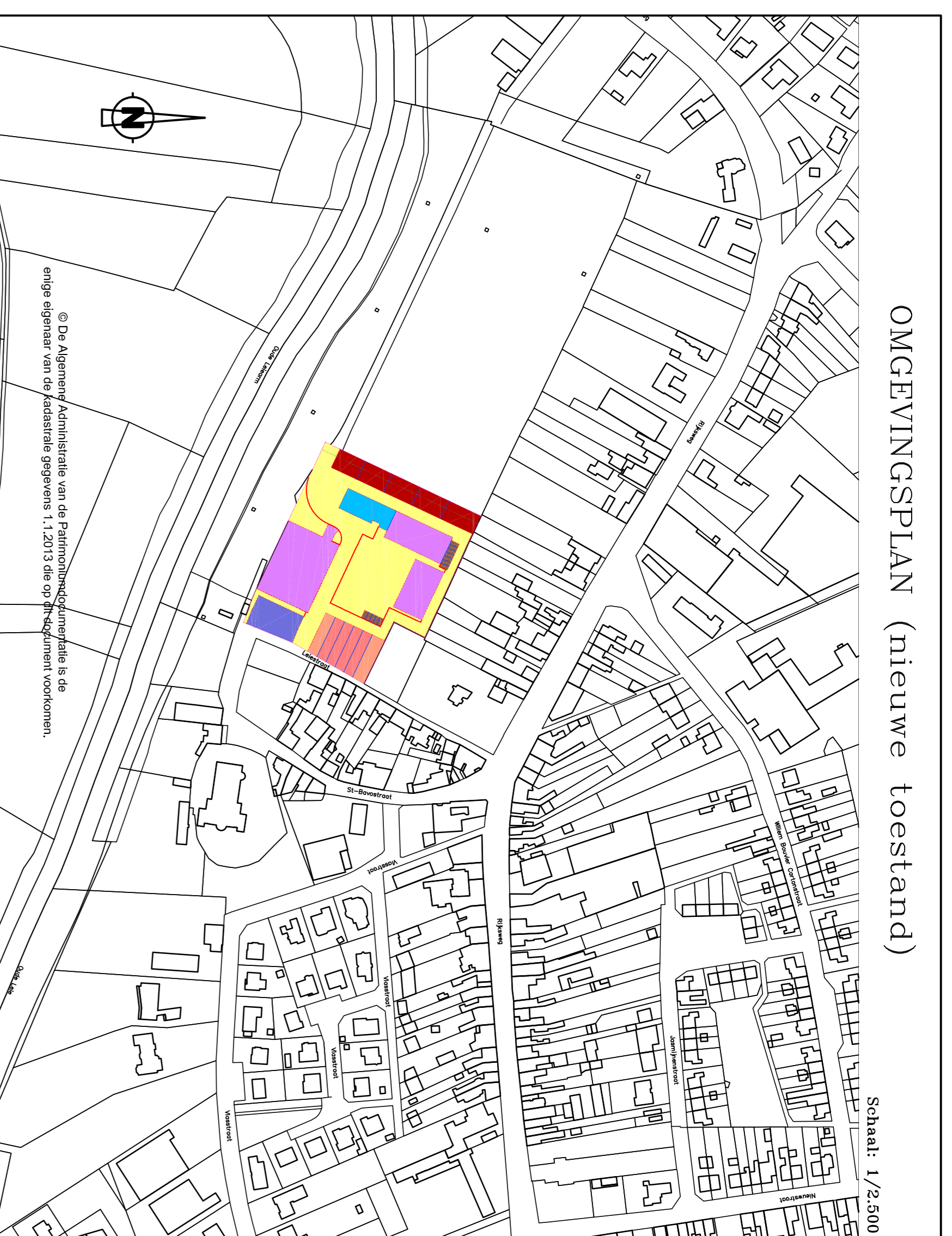
LOCINGSPLAN

Schaal: 1/10.000

OMGEVINGSPLAN (bestaande toestand)

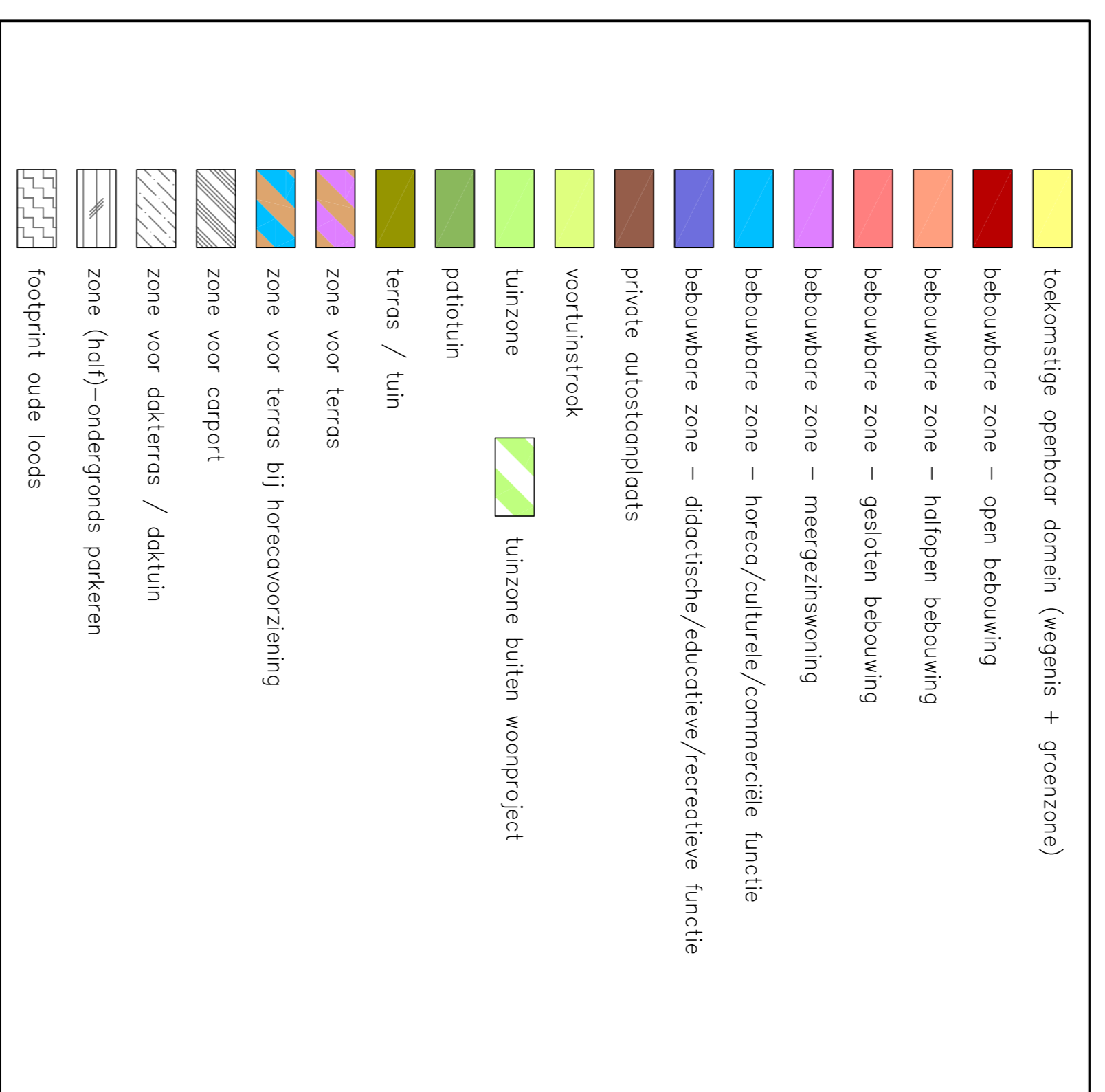
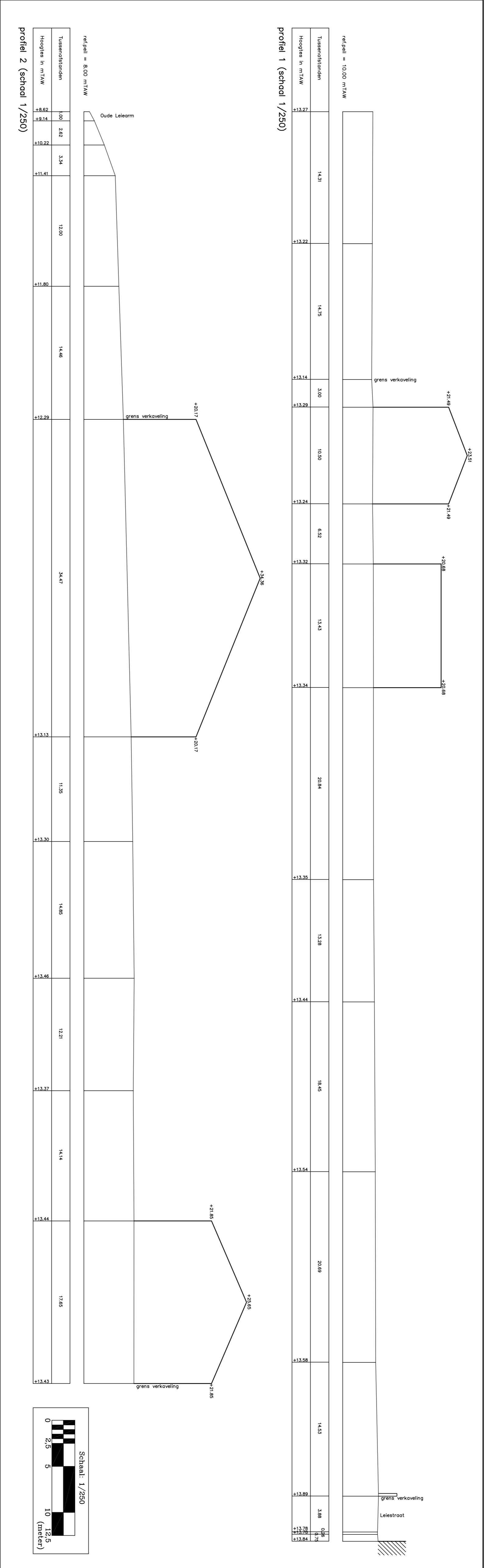
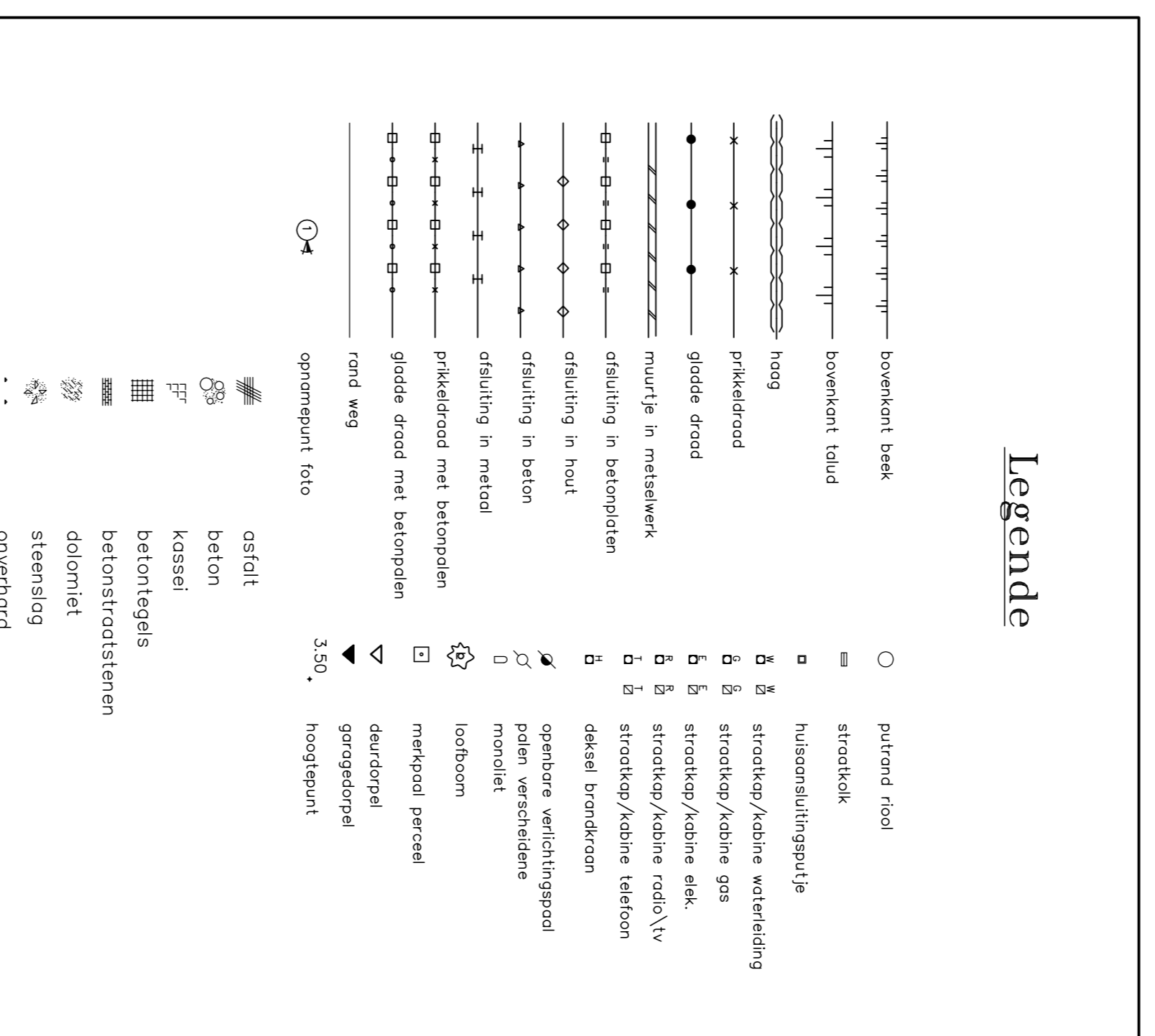
Schaal: 1/2.500

OMGEVINGSPLAN (nieuwe toestand)

Schaal: 1/2.500

Lijst der percelen	
Lijknr	Kad. opp. m ²
1a	148
1b	95
2a	148
2b	94
3a	148
3b	94
4a	148
4b	94
5a	148
5b	94
6	672
7	421
8	611
9	208
10	173
11	170
12	167
13	165
14	168
15	554
16	1629
17	1629
18	1629
19	1629
20	1629
21	1629
22	1629
23	1629
24	1629
25	1629
26	1629
27	1629
28	1629
29	1629
30	1629
31	1629
32	1629
33	1629
34	1629
35	1629
36	1629
37	1629
38	1629
39	1629
40	1629
41	1629
42	1629
43	1629
44	1629
45	1629
46	1629
47	1629
48	1629
49	1629
50	1629
51	1629
52	1629
53	1629
54	1629
55	1629
56	1629
57	1629
58	1629
59	1629
60	1629
61	1629
62	1629
63	1629
64	1629
65	1629
66	1629
67	1629
68	1629
69	1629
70	1629
71	1629
72	1629
73	1629
74	1629
75	1629
76	1629
77	1629
78	1629
79	1629
80	1629
81	1629
82	1629
83	1629
84	1629
85	1629
86	1629
87	1629
88	1629
89	1629
90	1629
91	1629
92	1629
93	1629
94	1629
95	1629
96	1629
97	1629
98	1629
99	1629
100	1629

PROVINCIE **West-Vlaanderen**

GEMEENTE **WIELSBEKE**

Koning **Geert Tammes**

Vicevoorzitter **Vernieuwde Wijde Raad**

Stemnummer **5725**

Stemlocatie **Sint-Baafs-Vijve**

Verkevelen Oude Roterfi-site aan de Leiestraat te Sint-Baafs-Vijve

VERKEVELINGSPLAN

1

datum

17/07/2014

voorstel

voorstel

1

datum

19/25/2014

diverse

diverse

Handtekening ontvanger:

Handtekening aanvrager:

Opgesteld te: [Signature]

op datum: [Date]

